

**Základní škola a Mateřská škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace, Petrovice u Karviné 186**

Školní vzdělávací program

„Učíme se pro život“

Vzdělávací program:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Studijní forma vzdělávání: denní forma vzdělávání
79-01-C/01 Základní škola

Údaje o škole:

Název: Základní škola a Mateřská škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace

Sídlo: Petrovice u Karviné 186, 735 72 Petrovice u Karviné
Ředitel školy: PaedDr. Bořivoj Vlček

Telefon: 59 636 1061

E-mail: zspetroviceuk@seznam.cz

Adresa pro dálkový přístup: <http://www.zspetroviceuk.cz>

Zařazení do sítě škol

Identifikátor školy: 650 023 919

IZO: 102 168 326

IČO: 75 028 913

Kapacita školy: 450 žáků

Zřizovatel: Obec Petrovice u Karviné
735 72 Petrovice u Karviné 251
IČ 00 297 585

Koordinátor pro tvorbu ŠVP: Mgr. Daniela Ježíková

E-mail: jezikova.d@zspetroviceuk.cz

Platnost dokumentu od 1. září 2007 (aktualizováno k 1. září 2024)

.....

PaedDr. Bořivoj Vlček, ředitel školy

1 Charakteristika školy

- 1.1 Institucionální vývoj
- 1.2 Prostorové vybavení školy
- 1.3 Vybavení školy
- 1.4 Docházka – dojíždění – žáků do školy
- 1.5 Učitelský sbor
- 1.6 Charakteristika žáků
- 1.7 Školská rada

2 Charakteristika ŠVP

- 2.1 Zaměření školy
- 2.2 Profil absolventa
- 2.3 Klíčové kompetence
- 2.4 Výchovně vzdělávací strategie
- 2.5 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- 2.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných
- 2.7 Začlenění průřezových témat

3 Učební plán

- 3.1 1. stupeň 1. – 5. ročník
- 3.2 2. stupeň 6. – 9. ročník

4 Učební osnovy

- 4.1 Český jazyk a literatura
- 4.2 Anglický jazyk
- 4.3 Ruský jazyk
- 4.4 Německý jazyk
- 4.5 Matematika
- 4.6 Informatika
- 4.7 Dějepis
- 4.8 Občanská výchova
- 4.9 Fyzika
- 4.10 Chemie
- 4.11 Přírodopis
- 4.12 Prvouka
- 4.13 Přírodověda
- 4.14 Vlastivěda
- 4.15 Zeměpis
- 4.16 Hudební výchova
- 4.17 Výtvarná výchova
- 4.18 Výchova ke zdraví
- 4.19 Tělesná výchova
- 4.20 Pracovní činnosti
- 4.21 Fyzikální praktika
- 4.22 Konverzace v anglickém jazyce
- 4.23 Literární seminář
- 4.24 Osobnostní a sociální výchova
- 4.25 Přírodovědná praktika
- 4.26 Seminář z českého jazyka
- 4.27 Seminář z matematiky
- 4.28 Společenskovední seminář
- 4.29 Zeměpisný seminář
- 4.30 Český jazyk pro cizince

5 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1 Charakteristika školy

1.1 Institucionální vývoj

Základní škola v Petrovicích byla otevřena 1.zářím 1921, tedy po vzniku Československa a ustálení státní hranice s Polskem. Měla tehdy název Česká státní menšinová škola obecná v Petrovicích. V září 1925 dostala do užívání novou čtyřtřídní školní budovu s tělocvičnou a prostorami pro mateřskou školu.

K 1.zářím 1927 vznikla v obci měšťanská škola, byla spojena s obecnou a dostala název Obecná a měšťanská škola v Petrovicích. Měšťanská škola nejdříve sídlila v budově školy obecné a od 23.března 1929 v prstenském zámečku. V období 2. světové války, konkrétně od 8.10.1938 do května 1945, zdejší škola (stejně i ostatní české školy) neexistovala. Byla zrušena.

Po skončení druhé světové války došlo v obci i ve školství k řadě změn. K nejvýznamnějším patřily:

Obnovené české školy byly nově umístěny – obecná do budovy bývalé polské školy u kostela a měšťanská do objektu české obecné školy.

Sloučení obcí Dolní Marklovice, Prstné, Závady a Petrovic do jednoho celku s názvem Petrovice u Karviné (16.2.1952).

Školskou reformou se k 1.zářím 1953 spojují obecná a měšťanská škola a dostávají název Osmiletá střední škola v Petrovicích.

Nejvýznamnější integrační proces se uskutečnil k 1.1.2003. Došlo ke spojení všech předškolních zařízení (MŠ v Petrovicích, MŠ v Závadě, MŠ v Dolních Marklovicích), základních škol (úplná ZŠ v Petrovicích, ZŠ 1.-5.roč. v Dolních Marklovicích a ZŠ 1.-4.roč. v Závadě) a školních jídelen v Petrovicích a Dolních Marklovicích v jednu (příspěvkovou) organizaci s označením Základní škola a Mateřská škola v Petrovicích u Karviné.

1.2 Prostorové vybavení školy

Zdejší škola má v současné době tři školní budovy. V Závadě (postavena 1926) prošla počátkem 90. let minulého století velkou opravou a je tak pro zde umístěné dvě třídy plně vyhovující. Poté se uskutečnila generální oprava marklovické školní budovy, její součástí byla i přístavba chybějící tělocvičny a vybudování školního hřiště. Vyučují se v ní žáci 1.-5.ročníků a je zde oddělení školní družiny. Objekt je vyhovující.

Petrovická ZŠ měla původně dvě budovy (u kostela a ve středu obce). S rostoucími úkoly hlavní budova procházela řadou změn, jimiž se zvětšovala její kapacita a zvyšovala její funkčnost. Viz přehled:

1967 – vybudovány čtyři nové učebny a školní dílna

1973 – postavena školní jídelna (kapacita 300 strávníků)

1976 – postavena jednopatrová budova školní družiny

2001 – prodána budova u kostela (spojení školy), přístavba areálu o třech učebnách a dvou kabinetech

2006 – půdní vestavbou získány dvě učebny a tři kanceláře

2013 – výstavba sportovní haly

2019 – vybudování polytechnického centra

Petrovická budova vyhovuje nynějším potřebám výuky.

1.3 Vybavení školy

Kromě kmenových učeben jsou v hlavní budově (Petrovice) ještě následující odborné učebny: dvě počítačové učebny, jazyková učebna, laboratoře (pro fyziku, chemii a přírodopis) a polytechnické centrum (cvičná kuchyňka, dílna, montážní místnost, skleníky a záhony). V areálu školy byla postavena sportovní hala.

Třídy a odborné učebny jsou funkčně vybaveny. Učitelé mají k dispozici zpětné projektory, promítací plátna, nástěnný obrazový materiál, televizory, videopřehrávače a interaktivní tabule.

Kabinety vyučujících, pracovny ředitele, zástupce ředitele, výchovné poradkyně, ekonomky a administrativní pracovnice jsou vybaveny počítači a tiskárnami – všechny jsou síťově propojeny a připojeny na internet. Všichni učitelé mohou využívat školní notebooky.

1.4 Docházka – dojíždění – žáků do školy

Obec Petrovice u Karviné se rozkládá na velké ploše – na 2047 hektarech. Do centrální petrovické budovy mají někteří žáci až 4 – 5 km, a proto dojíždějí – většinou autobusy veřejné dopravy – zastávka je v blízkosti školy. Skupinu žáků, kteří bydlí v části Petrovic-Prstné, tzv. „Na konci světa“, denně vozí do školy školní autobus.

Dojíždějí žáci 6. – 9. ročníku ze vzdálenějších lokalit D. Marklovic a Závady, dále žáci 5. třídy bydlící v Zavadě a žáci 1. – 9. ročníků ze vzdálenějších míst Prstné.

1.5 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí učitelé na plný i zkrácený úvazek. Většina má potřebnou kvalifikaci. Učitelský sbor je feminizován, věkově je sestaven optimálně, převažují pedagogové středního věku.

1.6 Charakteristika žáků

Žáci pocházejí z venkovského prostředí, jež má však i některé městské znaky. Prospěchově je lze hodnotit jako průměrné. Většina vycházejících se již řadu let hlásí na školy s maturitním studiem.

Naše škola podporuje zdravý životní styl žáků, proto klademe důraz na předcházení sociálně patologickým jevům, které zaznamenávají ve společnosti velký nárůst. Zvolili jsme koncepci, která je založena na kontinuálním působení na žáky všech věkových kategorií od 1. do 9. ročníku. Touto problematikou se zabývá školní metodik prevence sociálně patologických jevů.

Velká část žáků školy se zapojuje do zájmové činnosti, zejména do sportu, kterou zajišťují především učitelé, škola.

1.7 Školská rada

Školská rada byla poprvé zvolena v roce 2005. Má devět členů, schází se jednou až dvakrát ročně. Spolupráce školské rady se školou a jejím vedením je bezproblémová, ale není příliš intenzivní.

2 Charakteristika ŠVP

2.1 Zaměření školy

Záměrem je proměnit naši školu v místo, které bude žáky motivovat a podporovat k aktivnímu učení se. Tím se rozumí dosáhnout nikoli jen encyklopedických znalostí, ale zejména pro život důležitých sociálních dovedností a kompetencí, tj. učit se, řešit problémy. V dětech bude podporován pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, rozvíjení kritického myšlení, schopnosti sebehodnocení, získání zdravého sebevědomí.

2.2 Profil absolventa

Profil absolventa představuje jakýsi souhrn stěžejních schopností, dovedností a postojů, od kterých se odvíjí veškerá činnost školy: výstupy z jednotlivých ročníků a předmětů, školní pravidla, samotné učivo, volba metod, celkové klima školy. Vědomí společné vize a společného ideálu je nutným předpokladem a prvním východiskem k efektivní spolupráci, vhodné volbě didaktických postupů, úspěšné komunikaci a konečně i zdravému sociálnímu rozvoji člověka. Na cestě mezi tímto východiskem a konečným stavem leží nemálo překážek a toto přibližování je procesem dlouhodobým. Je přitom nezbytné znát cíl, ale smyslem je již samotná cesta, tedy každodenní setkávání učitelů s žáky a jejich rodiči.

Absolvent ZŠ a MŠ Petrovice u Karviné:

- je zodpovědný a samostatný, využívá různé zdroje
- asertivně komunikuje a spolupracuje
- aplikuje své znalosti
- umí formulovat své myšlenky, akceptuje názor druhého
- k řešení problému přistupuje aktivně
- vystupuje kultivovaně
- dosáhl maximálního rozvoje všech složek své osobnosti
- ctí kulturní tradice národa

2.3 Klíčové kompetence

Za prvořadý považuje naše škola rozvoj kompetencí žáků :

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

A) vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

- pozoruje, opakuje, popíše, udělá závěr
- je zodpovědný za své učení

B) vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- vyhledává, třídí a zpracovává i informace, data a pojmy, za pomoci učitele je rozlišuje
- využívá různé zdroje informací a orientuje se ve světě médií

C) operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- získává všeobecný přehled o světě

D) samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- při sebevzdělávání dává věci do souvislostí,

E) poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky vyhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

- je motivován a sám motivuje
- organizuje svůj učební proces

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

A) vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- pojmenuje problém
- využívá zkušeností a hledá nová řešení při problémových situacích

B) vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- radí se s okolím (spolužák, učitel, expert)
- pohlíží na problém z různých stran, promýšlí a plánuje způsoby řešení problémů, hodnotí pravdivost dosaženého výsledku

C) samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

- definuje vlastní názor

- hledá různé efektivní způsoby řešení

D) ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situacích, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

- aktivně se zapojuje do řešení úkolu
- podle svých schopností a možností poslušně pracuje s úkoly, rozvrhne si své učení

E) kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

- provede věcnou kritiku
- obhájí svůj názor

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

A) formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- spojuje slova s významem
- vyjadřuje se srozumitelně a přesně vlastními slovy
- shrne myšlenky, rozlišuje podstatné od podružného
- převypráví text, uvádí příklady, zvažuje slova
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky, názory, postoje

B) naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

- naslouchá
- promýšlí vhodnou odpověď

C) rozumí různým typům textu a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

- reprodukuje text
- využívá informační prostředky
- vyjadřuje své myšlenky pomocí scénky, monologu, formou popisu, diskusí

D) využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

E) využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

- naslouchá spolužákům, druhým lidem
- vyvrací vhodnými a oprávněnými argumenty názory jiných
- komunikuje na veřejnosti, argumentuje, obhájí svůj názor
- komunikuje nonverbálně

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

A) účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

- plní úkoly
 - pracuje ve skupině (týmu), přijme roli vzhledem k potřebám skupiny, práci dokončuje
- B) podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá**
- ve dvojicích, skupinách řeší zadaný úkol
 - ocení zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska, postupy, názory
 - poděkuje, požádá o pomoc, poskytuje pomoc a radu
 - využívá empatie
- C) přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají**
- poslouchá názory ostatních
 - rozděluje úkoly, organizuje práci
 - diskutuje
 - hodnotí výkon druhých
- D) vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty**
- argumentuje, když návrh nepřijme
 - přistupuje otevřeně k názorům a argumentům ostatních, je schopen vést konstruktivní i kritický dialog.

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- A) respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situace ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí**
- reaguje na hrubé zacházení, projevy šikany
 - požádá o pomoc
 - respektuje přesvědčení druhých lidí, vcítuje se do situací jiných lidí, odmítá nátlak a hrubé zacházení, řeší konflikty;
- B) chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu**
- dodržuje zásady slušného chování
 - uznává pravidla morálky
 - orientuje se ve svých právech a povinnostech
 - sestaví žebříček hodnot
- C) rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka**
- zaujímá stanovisko k problému
 - zodpovědně jedná
- D) respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit**

- rozvíjí si pozitivní postoj k mateřskému jazyku a vnímá ho jako zdroj osobního i kulturního bohatství.
- chápe kontinuitu minulosti a současnosti, respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické hodnoty

E) chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

- třídí odpad, šetří životní prostředí

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

A) používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- vyhledává, třídí, rozlišuje, hodnotí, zpracovává a využívá informace
- respektuje své zdraví a zdraví svých spolužáků
- tvoří výrobky
- pracuje s grafy, diagramy, tabulkami, pracovními návody;
- bezpečně používá nástroje, dodržuje základní hygienické návyky
- užívá podpůrné prostředky (poznámky, schémata) při tvorbě, prezentace a interpretaci své práce

B) přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- bezpečně používá nástroje, dodržuje základní hygienické návyky
- myslí ekologicky

C) využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- uvědomuje si své schopnosti a možnosti
- orientuje se v nabídce a poptávce trhu, odhaduje náplň svého budoucího povolání
- využívá, ověřuje své znalosti a zkušenosti ze vzdělávání

D) orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

- rozvíjí svou kreativitu
- využívá znalostí a zkušeností k profesnímu zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

A) ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít

- B) získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu**
- C) vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků**
- D) využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce**
- E) chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání**
- F) předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky**

2.4 Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Vytváříme situace, aby žák měl radost z učení, které by ho motivovalo k dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání.

Klademe důraz na práci s textem a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je žák efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.

Vedeme žáky k realizaci vlastních nápadů a podněcujeme jejich tvořivost, aby získané výsledky mohli využít v budoucnosti.

Postupně žáky přivádíme k sebehodnocení.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problémů a svoje řešení dokázali obhájit.

Motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života, aby využívali získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a nenechali se odradit případným nezdarem a vytrvale hledali konečné řešení problému.

Směřujeme žáky k samostatnému řešení problémů s využitím logických, matematických a empirických postupů.

Podněcujeme žáky k ověřování správnosti řešení problémů a sledování vlastního pokroku.

Vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, k realizaci a zhodnocení výsledků svých činů.

Kompetence komunikativní

Směřujeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.

Vedeme žáky k obhajobě vlastních názorů, k vhodné argumentaci a zároveň naslouchání názorům druhých lidí.

Vedeme žáky k porozumění a využití informačních a komunikačních prostředků ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Podporujeme přátelské vztahy ve třídě a mezi třídami a komunikaci s jinými.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, ke vzájemné pomoci při učení a vytváření pravidel práce v týmu a jejich dodržování.

Směřujeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi.

Vedeme žáky k diskusi ve třídě, respektování názorů jiných a k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi spolužáky.

Podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáků a vedeme je k vytváření pozitivní představy o sobě samém.

Kompetence občanské

Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních) a k odmítání útlatku a hrubého zacházení s vědomím postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Stanovujeme spolu s žáky základní pravidla chování ve třídě, vedeme je k dodržování společenských norem a k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování v dané situaci, k poskytnutí účinné pomoci dle svých možností v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Vedeme žáky k respektování, udržování a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a aktivnímu zapojení do kulturního dění a sportovních aktivit.

Motivujeme žáky k ekologickému myšlení.

Kompetence pracovní

Směřujeme žáky k plnění povinností a závazků a k adaptování se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Vedeme žáky k práci s ohledem na ochranu svého zdraví i zdraví druhých, ochranu životního prostředí i ochranu kulturních a společenských hodnot.

Motivujeme žáky k využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech k dalšímu vzdělávání a profesnímu zaměření.

Rozvíjíme u žáků podnikatelské myšlení v rámci možností, vedeme je k uvědomění si podnikatelského záměru a jeho realizace, k chápání podstaty, cíle a rizika podnikání.

Kompetence digitální

Vedeme žáky k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování dat, motivujeme je, aby volili postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Směřujeme žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi.

Společně s žáky předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.

2.5 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními potřebami

2.5.1. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami jsou k naplnění jejich vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání jejich práv poskytována podpůrná opatření. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťujeme hledání a uplatňování takových postupů při školním vzdělávání, které by svou náročností odpovídaly schopnostem žáka. Poskytujeme tak výchovu a vzdělávání podle jejich specifických potřeb.

Mezi žáky se ŠVP zařazujeme žáky:

- tělesně, zrakově či sluchově postižené
- s lehkým mentálním postižením
- s kombinovanými vadami
- se zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí
- s vadami řeči
- se specifickými poruchami učení, pozornosti a chování
- z odlišných kulturních a životních podmínek
- se sociálním znevýhodněním
- s mateřským jazykem jiným než český jazyk
- nadané a mimořádně nadané (s přidruženými ŠVP)

Největší část žáků se speciálními vzdělávacími potřebami tvoří žáci se specifickými poruchami učení (SPU) a poruchami chování, mezi které patří především: dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyskalkulie, dyspraxie a ADHD.

Dalšími problémy spojenými s SPU mohou být: potíže v oblasti řeči, poruchy zrakové a sluchového vnímání, pravolevé a prostorové orientace a orientace v čase, vnímání a reprodukce rytmu, poruchy procesu automatizace, vývoje jemné a hrubé motoriky, pohybové koordinace, nápadnosti v chování, poruchy soustředění.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Většinou se nejedná o jeden druh poruchy, ale symptomy se vzájemně prolínají a v průběhu trvání vykazují intenzitu.

Komplexní vyšetření těchto žáků provádí Pedagogicko-psychologická poradna nebo Speciálně pedagogické centrum. Někteří žáci mají na základě doporučení poradny nebo centra nárok na speciálně pedagogickou a pedagogickou intervenci, kterou na naší škole garantuje výchovný poradce prostřednictvím speciálního pedagoga.

V případě vypracování PLPP školou je ŠVP podkladem pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je ŠVP podkladem pro tvorbu IVP.

2.5.2. Individuální vzdělávací plány

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od 2. stupně a na základě doporučení daného Školského poradenského zařízení je ŠVP podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby vzdělávání směřovalo k dosažení osobního maxima žáka a aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáka. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. S ohledem na možné úpravy očekávaných výstupů je čerpána minimální doporučená úroveň pro výstupy z RVP.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

IVP upravují obsah, formy a podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Na sestavení IVP se podílí: třídní učitel, vyučující příslušných předmětů, pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum, rodiče, žák, případně další odborníci. IVP schvaluje ředitel školy.

2.5.3. Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Škola poskytuje pro žáky podpůrná opatření prvního stupně, která představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Škola prostřednictvím učitele (učitelů) uplatňuje individuální přístup k žákovi s použitím běžných metod, přímou podporu žáka, využívá postupy pedagogické diagnostiky.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Škola může také zpracovat plán pedagogické podpory. V případě jeho sestavení je důležitá součinnost zainteresovaných učitelů a poradenských pracovníků školy, jejichž pomoc může být využita v kterékoli fázi poskytování podpůrných opatření 1. stupně.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření 1. stupně škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pokud k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačuje poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

2.5.4. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Tato skupina zahrnuje žáky z kulturně, sociálně nebo jazykově odlišného prostředí. Problémem ve vzdělávání u této skupiny žáků může být nedostatečná znalost jazyka, ve kterém vzdělávání probíhá. Proto věnujeme u těchto žáků pozornost jeho osvojení. V rámci průřezového tématu Multikulturní výchova zařazujeme do výuky také učivo týkající se kulturního prostředí a tradic národnostních menšin. K těmto žákům přistupujeme individuálně dle jejich potřeb

2.5.5. Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola zabezpečí (umožní):

- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků,
- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky,
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem nebo využívá při komunikaci prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, zajištění vzdělávání, v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin nebo dělení a spojování vyučovacích hodin,
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP), spolupráci s ostatními školami.

2.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Školní vzdělávací program je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka. U dětí nadaných a mimořádně nadaných je potřeba rozvíjet podmínky k co největšímu využití potenciálu žáka s ohledem na jeho individuální možnosti, talentu a nadání, podporovat ho vhodnou motivací.

Pokud je ve třídě žák s nadáním a mimořádným nadáním, zařazují učitelé do vyučování takové učební strategie, které umožňují jeho individuální rozvoj. Nejčastěji používanou strategií je zadávání specifických úkolů, obohacování vzdělávacího obsahu. Učební plán školy umožňuje, aby si všichni žáci mohli ve vybraných ročnících volit z nabídky volitelných a nepovinných předmětů dle svého zájmu.

Škola pořádá školní soutěže a účastní se některých soutěží mimoškolních. Každý žák má možnost přihlásit se do školních kol soutěží a v případě úspěchu reprezentovat školu ve vyšších kolech.

Ve škole probíhá během školního roku řada kroužků, do kterých se žáci mohou zdarma přihlásit a navštěvovat je. Kroužky jsou vedeny učiteli školy.

2.6.1. Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Pro nadané žáky s podpůrnými opatřeními 1. stupně škola zpracovává PLPP. Jedná se o žáky s mírnými úpravami vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy, ale mohou přetrvávat i po celou dobu jejich vzdělávání. V případě jeho sestavení je důležitá součinnost zainteresovaných učitelů a poradenských pracovníků školy, jejichž pomoc může být využita v kterékoli fázi poskytování podpůrných opatření 1. stupně.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

2.7 Začlenění průřezových témat

Začlenění průřezového tématu osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy:

1. Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita

2. Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

3. Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Všechny tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou úzce spjaty s utvářením a rozvojem klíčových kompetencí žáků. Osobnostní a sociální výchova se prolíná do života celé školy a probíhá tak v podstatě stále a nepřetržitě. Učitelé ji nejen začleňují do jednotlivých vyučovacích hodin, ale také ji využívají při řešení každodenních situací a sami svými postoji a chováním modelují požadované hodnoty, k nimž osobnostní a sociální výchova směřuje.

Na naší škole pracuje metodik školní prevence, který organizuje pro žáky 1. – 9. ročníku preventivní programy hlavně ve spolupráci s Policií ČR, společnostmi: Pavučina, Zdrhovadlo, Renarkon a jinými. Preventista spolupracuje s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny. S žáky navštěvuje Okresní soud v Karviné a pořádá další preventivní aktivity pro žáky, učitele, nepedagogické pracovníky i rodiče. Pro žáky 6. ročníku pořádá adaptační kurz, jehož hlavním cílem je naladit kolektivy dětí k práci na 2. stupni základní školy. Tento kurz prostřednictvím cílených zážitkových aktivit zajišťuje plnění naprosté většiny přínosů osobnostní a sociální výchovy.

Dále se osobnostní výchova realizuje v různých projektech organizovaných i pro zajištění začlenění ostatních průřezových témat do výuky a rovněž v pravidelných aktivitách pořádaných školou.

Realizace tematických okruhů začleněním jejich témat do jednotlivých vyučovacích předmětů

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání			PRV			F			
Sebepoznání a sebepojetí				VL				OV	ČJ
Seberegulace a sebeorganizace									ČJ, VZ
Psychohygiena			PRV					OV	
Kreativita						IN			
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	PRV	PRV	PRV						VZ
Mezilidské vztahy		PRV							VZ
Komunikace						ČJ	ČJ		ČJ, VZ
Kooperace a kompetice			PRV						
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti									VZ
Hodnoty, postoje, praktická etika									VZ

Pravidelně organizované aktivity, při nichž probíhá osobnostní a sociální výchova:

Aktivita	Základní náplň	Ročník
Školní poznávací výlet	Poznávání přírodních a kulturních krás, hry v přírodě	1. - 9.
Škola v přírodě	Poznávání přírodních a kulturních krás, hry v přírodě a v místnosti	1. - 5.
Adaptační kurz	Prevence sociálně patologických jevů, vztahy v kolektivu	6.
Zimní sportovní kurz	Kurz lyžování, zimní turistika, hry a aktivity v místnosti	7.
Sportovní den	Sportovní utkání ve vybraných sportech	1. – 9.

Začlenění průřezového tématu výchova demokratického občana**Tematické okruhy výchovy demokratického občana:**

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova demokratického občana na naší škole je velmi úzce spjata s uplatňováním demokratických principů v životě školy. Realizuje se zejména ve třídnických hodinách, které pravidelně probíhají ve všech třídách. Žáci mají možnost podílet se na činnosti třídní samosprávy. S výchovou demokratického občana souvisejí i zásady školního řádu naší školy, které jsou vytvořeny v souladu s demokratickými principy. Při řešení případných problémů mohou žáci využít schránky důvěry.

Realizace tematických okruhů začleněním jejich témat do jednotlivých vyučovacích předmětů

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola						OV			
Občan, občanská společnost a stát				VL		OV			
Formy participace občanů v politickém životě									OV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování							Z		Z

Začlenění průřezového tématu výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Cílem výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Toto průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prostupuje mnoha výukovými předměty a je realizována také ve školních projektech. Cíle této výchovy jsou plněny rovněž prostřednictvím naší spolupráce se školami v polské obci Godow. Zahrnuje vzájemné návštěvy pedagogů i žáků, společný výlet vybraných žáků 9. ročníků našich škol v závěru školního roku a vzájemná sportovní utkání. Tyto akce umožňují lepší poznání nám blízkého národa, jeho zvyků a tradic.

Realizace tematických okruhů začleněním jejich témat do jednotlivých vyučovacích předmětů

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá					VL	Z			OV
Objevujeme Evropu a svět							OV		
Jsme Evropané									OV

Začlenění průřezového tématu multikulturní výchova

Tematické okruhy multikulturní výchovy:

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Principy sociálního smíru a solidarity

Cílem multikulturní výchovy je seznamovat žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami, rozvíjet smysl žáků pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vést je k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Na naší škole vytváříme klima, ve kterém se cítí všichni rovnoprávně a v majoritní kultuře nalézají úspěch i žáci minorit. Multikulturní výchova prostupuje mnoha výukovými předměty a je realizována také ve školních projektech.

Realizace tematických okruhů začleněním jejich témat do jednotlivých vyučovacích předmětů

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference			PRV				ČJ		
Lidské vztahy			PRV		VL		OV		
Etnický původ									OV
Multikulturalita							ČJ	ČJ	Z
Princip sociálního smíru a solidarity								OV	

Začlenění průřezového tématu environmentální výchova**Tematické okruhy environmentální výchovy:**

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Environmentální výchova se na naší škole realizuje nejen v rámci vyučovacích předmětů, ale především účastí žáků na mnoha jednorázových akcích. Spolupracujeme se Stanicí mladých přírodovědců v Karviné, s občanským sdružením Vita, se svazem myslivců. Žáci se pravidelně zúčastňují soutěží pořádaných ZOO Ostrava. V průběhu celého roku probíhají sběrové akce. Žáci ve spolupráci s pedagogy usilují o vytváření příjemného prostředí ve škole, pečují o květinovou výzdobu a podílejí se na estetizaci učeben i dalších prostor. V rámci pracovních činností pečují o školní pozemek.

Realizace tematických okruhů začleněním jejich témat do jednotlivých vyučovacích předmětů

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy		PRV	PRV			PŘ			
Základní podmínky života						PŘ			PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí									PŘ
Vztah člověka k prostředí			PRV						PŘ

Začlenění průřezového tématu mediální výchova**Tematické okruhy mediální výchovy:**1. Receptivní činnosti

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

2. Produktivní činnosti

- Tvorba mediálních sdělení
- Práce v realizačním týmu

Mediální výchova vybavuje žáky základní úrovní mediální gramotnosti. Rozvíjí schopnost žáků vyhodnocovat a využívat podněty přicházející z médií, která mohou výrazně ovlivnit chování jedince i celé společnosti, zejména vzhledem k záměrům, jež jsou v nich skryty. Každý žák by měl umět analyzovat a posuzovat z různých úhlů pohledu sdělení, s nimiž se setkává, volit mezi různými médii podle potřeby a tvořit si vlastní názor na informace, s nimiž pracuje.

Cílem mediální výchovy je nejen se s médii seznamovat, společně poznávat jejich záludnosti a hodnotit je, ale rovněž učit žáky tvořit si vlastní názor. Žáci svou mediální gramotnost rozvíjejí průběžně v rámci vyučovacích předmětů například při práci s knihou, s novinami, s počítačem. Vytváří též vlastní mediální sdělení do Petrovického zpravodaje a na webové stránky školy. Mediální výchova je také realizována v rámci projektů.

Realizace tematických okruhů začleněním jejich témat do jednotlivých vyučovacích předmětů

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení						ČJ	ČJ		ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						ČJ		ČJ	VZ
Stavba mediálních sdělení						ČJ			ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení						ČJ	ČJ		

Fungování a vliv médií ve společnosti						ČJ			Z
Tvorba mediálního sdělení						ČJ		ČJ	ČJ
Práce v realizačním týmu								ČJ	

3 Učební plán

3.1 1. stupeň 1. – 5. ročník

Vyučovací předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Časová dotace celkem
Český jazyk a literatura (ČJ)	8	9	7	7	8	39
Anglický jazyk (AJ)	1	1	3	3	3	11
Matematika (M)	4	5	5	5	5	24
Informatika (IN)	0	0	0	1	1	2
Prvouka (PRV)	2	2	3	0	0	7
Vlastivěda (VL)	0	0	0	2	2	4
Přírodověda (PŘÍ)	0	0	0	1	1	2
Hudební výchova (HV)	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova (VV)	1	1	2	2	1	7
Tělesná výchova (TV)	2	2	2	2	2	10
Pracovní činnosti (PČ)	1	1	1	1	1	5
Volitelné předměty	0	0	0	1	1	2
Celkem předepsaných hodin	20	22	24	26	26	118

Poznámky k učebnímu plánu pro 1.stupeň:

Nabídka volitelných předmětů: osobnostní a sociální výchova (OSV), konverzace v anglickém jazyce (KAJ).

2. stupeň 6. – 9. ročník

Vyučovací předmět	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Časová dotace celkem
Český jazyk a literatura (ČJ)	4	4	4	5	17
Anglický jazyk (AJ)	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk (RJ, NJ)	0	2	2	2	6
Matematika (M)	4	5	4	4	17
Informatika (IN)	1	1	1	1	4
Dějepis (D)	2	2	2	2	8
Občanská výchova (OV)	1	1	1	1	4
Fyzika (F)	1	2	2	2	7
Chemie (CH)	0	0	2	2	4
Přírodopis (PŘ)	2	2	2	2	8
Zeměpis (Z)	2	2	2	1	7
Hudební výchova (HV)	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova (VV)	2	1	1	1	5
Výchova ke zdraví (VZ)	0	0	0	1	1
Tělesná výchova (TV)	3	2	2	2	9
Pracovní činnosti (PČ)	1	1	1	1	4
Volitelné předměty	2	1	1	1	5
Celkem předepsaných hodin	29	30	31	32	122

Poznámky k učebnímu plánu pro 2.stupeň:

Nabídka volitelných předmětů: literární seminář (LS), seminář z českého jazyka (SČJ), německý jazyk (NJ), ruský jazyk (RJ), konverzace v anglickém jazyce (KAJ), seminář z matematiky (SM), přírodovědná praktika (PŘP), společenskovední seminář (SVS), fyzikální praktika (FP), zeměpisný seminář (ZS).

4 Učební osnovy

4.1 Český jazyk a literatura

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu český jazyk a literatura

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na osvojování a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě. Důraz klade na komunikaci s vrstevníky i ve společnosti, čtení s porozuměním, získávání a rozvoj základních čtenářských návyků a rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu. Dalším jeho posláním je vyjádření reakcí a pocitů žáků, pochopení role v různých komunikačních situacích a orientace při vnímání okolního světa i sebe sama. Dbá na porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora a hlavní myšlenky. Zaměřuje se na vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků a využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozlišování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura byl ve školním roce 2016/2017 doplněn o alternativu výuky písma Comenia script (CS).

Realizují se tematické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** (dále jen OSV) – tematické okruhy *Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj*. **Multikulturní výchova** (dále jen MKV) – tematické okruhy *Multikulturalita a Kulturní difference*. **Mediální výchova** (dále jen MDV) – tematické okruhy *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu*.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v 1. a 5. ročníku 8 vyučovacích hodin týdně, v 2. ročníku 9 hodin, ve 3. a 4. ročníku 7 hodin v týdnu, v 6. - 8. ročníku 4 hodiny týdně, v 9. ročníku 3 hodiny týdně.

V 7. ročníku je povinně volitelný předmět literární seminář, který se vyučuje 1 hodinu týdně. V 9. ročníku je povinně volitelný předmět seminář z českého jazyka, který se vyučuje 1 hodinu týdně.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat na 1. a 2. stupni základní školy se všemi vyučovacími předměty.

V rámci vyučovacího předmětu český jazyk je nabídnuta účast na soutěžích (DZUČ,...) a olympiádách.

Název třídy	Dotace hodin
1.ročník	8
2.ročník	9
3.ročník	7
4.ročník	7
5.ročník	8
6.ročník	4
7.ročník	4
8. ročník	4
9. ročník	5

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k používání různých informačních zdrojů,
- vybírá texty a témata blízká osobní zkušenosti žáků nebo související s praktickým životem,
- vhodně motivuje žáky k samostatnosti i kooperaci,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech, schopnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává žákům témata, která vyžadují kritický úsudek a spolupráci při hledání možností řešení problémů,
- vede žáky k vyjádření vlastního názoru a vhodné argumentaci,
- klade důraz na analýzu textů, porovnávání prvků textu, třídění podle hledisek, zobecnění apod.

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje kultivovaný a spisovný projev,
- zařazuje skupinové práce s výslednou ústní prezentací práce skupiny,
- vytváří v hodinách prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, které umožňují žákům spolupráci,
- vede žáky ke spolupráci ve skupině,
- vytváří pravidla pro práci v týmu a klade důraz na jejich dodržování.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení,
- zapojuje žáky do kulturního dění ve škole i v obci,
- podporuje u žáků projevy pozitivního postoje k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky využívat svých dovedností v běžné praxi,
- zdůrazňuje žákům nutnost osvojení si teoretických znalostí pro řešení praktických problémů,
- poskytuje žákům pokud možno okamžitou zpětnou vazbu z hlediska kvality jejich práce,
- kladně hodnotí zodpovědný přístup k přípravě na vyučování a k plnění úkolů.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky ke kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě nových digitálních obsahů,
- vede žáky k praktickému využívání nových technologií a učí je hodnotit jejich přínosy a rizika spojená s jejich využíváním.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - rozlišuje hlásky, písmena	Hlásky a písmena - hlásky - písmena (malá, velká, tiskací, psací)	
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Čtení, literární, komunikační a slohová výchova - slabiky, slova, věty - práce s literárním textem - reprodukce textu - dramatizace jednoduchého textu - vyprávění podle obrázkové osnovy - recitace - formy společenského styku - základy literatury	
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Psaní - hygienické návyky při psaní - písmena malé a velké abecedy - psaní slabik, slov, vět - opis, přepis, diktát	

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • čte plynule s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Čtení, literární, komunikační a slohová výchova • hlasité i tiché čtení s porozuměním • práce s literárním textem • dramatizace • recitace • převyprávění příběhu • řešení hádanek a slovních hříček • základy literatury - poezie, próza, divadlo, autor, ilustrátor • spisovný a nespisovný jazyk • vyjádření svých pocitů, svého názoru • vyprávění podle obrázkové osnovy • jednoduchý popis • základní formy společenského styku	
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Hlásky • rozdělení hlásek • samohlásky	

• odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách • odůvodňuje a píše správně ú/ů	• souhlásky tvrdé • souhlásky měkké • souhlásky obojetné • mluvnická pravidla psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách	
• odůvodňuje a píše správně slabiky; dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	Slabiky • dělení slov • slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	
• porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost • odůvodňuje a píše správně vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování • pozná párové souhlásky - spodoba na konci slov	Slova • slovo a jeho význam • pořadí slov ve větě, tvorba vět • vlastní jména osob a zvířat • spodoba na konci slov	
• odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Věty • začátek a konec věty • druhy vět • řazení vět v textu	
• rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy • podstatná jména • slovesa • předložky • spojky	
• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Psaní • správné tvary písmen abecedy • opis, přepis, diktát • napsání adresy • správné hygienické návyky při psaní	

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• čte plynule s porozuměním a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle svých schopností • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Čtení, literární, komunikační a slohová výchova • plynulé a výrazné čtení • tiché i hlasité čtení • orientace v textu • reprodukce textu • práce s literárním textem • recitace • autor literárního díla, ilustrátor • základní literární pojmy • vypravování podle osnovy • popis • psaní adres, přání, pozdravů, dopisů • souvislé vyjadřování	
• spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími	Věta a souvětí • věta jednoduchá, její stavba, skladební dvojice	

výrazy	souvětí, určování vět	
odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - poznává příbuzná slova ke slovům vyjmenovaným a jejich pravopis	Vyjmenovaná slova vyjmenovaná slova po obojetných souhláskách, slova příbuzná ke slovům vyjmenovaným	
osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek	Znělé a neznělé souhlásky pravopis znělých a neznělých souhlásek	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - určuje rod, číslo, pád podstatných jmen - rozlišuje názvy obcí a ulic a správně je píše - určuje osobu, číslo a čas	Slovní druhy - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa - příslovce - předložky - spojky - částice - citoslovce - rod, číslo a pád podstatného jména - vlastní jména, pravopis názvů ulic - osoba, číslo a čas slovesa	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	Slova souznačná a protikladná - třídění slov podle významu - příklady slov souznačných a protikladných - stavba slov, slovní přízvuk	
vyjmenuje abecedu a užívá ji v praxi	Abeceda - abeceda - řazení slov podle abecedy	

• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Psaní • správné tvary písmen a číslic • úprava sešitů • kontrola vlastního projevu	
--	--	--

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený projev s dodržáním časové posloupnosti	Čtení, literární, komunikační a slohová výchova - plynulé, uvědomělé a dostatečně rychlé tiché i hlasité čtení - zdokonalování čtení - reprodukce obsahu textu, hodnocení postav literárního díla - odlišení poezie od prózy - výběr četby podle svého zájmu a zápis do deníku - referáty o přečtených knihách a zhlédnutých divadelních představeních - telefonování - osnova vyprávění	
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Mateřský jazyk - jazyk jako prostředek komunikace - význam slov - spisovná podoba slov a porovnávání se slovy nespisovnými	

• píše správně i/y ve tvarech po obojetných souhláskách	Vyjmenovaná slova • opakování a procvičování vyjmenovaných slov a slov příbuzných se slovy vyjmenovanými • uvědomělé používání i/í - y/ý po obojetných souhláskách • orientace v Pravidlech českého pravopisu	
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje • vyhledává základní skladební dvojici	Věta a souvětí • věta jednoduchá, souvětí • základní skladební dvojice • shoda přísudku s podmětem	
• rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova • předpona, přípona, slovní základ • předpona - předložka	
• určuje slovní druhy plnovýznamových slov	Slovní druhy • určování všech slovních druhů • skloňování podstatných jmen podle vzorů • časování sloves v oznamovacím způsobu	
• sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký písemný projev s dodržением časové posloupnosti	Psaní • písemné formy společenského styku • kultura písemného vyjadřování • stručné zápisy z učebních textů • výpisy údajů ze slovníků a encyklopedií • osnova vyprávění	

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Čtení, literární, komunikační a slohová výchova - plynulé čtení s porozuměním - umělecký přednes - dramatizace - práce s textem, odlišení podstatných a okrajových informací - reprodukce textu - umělecké žánry - orientace v encyklopediích a Pravidlech českého pravopisu - výběr četby podle svého zájmu a zápis do deníku - referáty o přečtených knihách a zhlédnutých divadelních představeních - telefonování - reklama - osnova vyprávění - popis	

rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova - předpona, přípona, slovní základ - předpona - předložka	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Slovní druhy - určování všech slovních druhů - rod, číslo, pád, vzor podstatných jmen - skloňování podstatných jmen podle vzorů - druhy přídavných jmen - gramatika měkkých a tvrdých přídavných jmen - základní druhy zájmen - základní druhy číslovek - časování sloves ve všech časech v oznamovacím způsobu - slovesné způsoby, přičestí minulé	
používá přímou řeč	Přímá řeč přímá řeč a věta uvozovací	
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Skladba - shoda přísudku s podmětem, - podmět holý, rozvitý, několikanásobný - přísudek holý, rozvitý, několikanásobný - věta hlavní a vedlejší	
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Psaní - úprava sešitů - písemné formy společenského styku - vyplňování tiskopisů - kultura písemného vyjadřování - stručné zápisy z učebních textů - osnova vyprávění	

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova,	Komunikační a slohová výchova - praktické čtení - předem připravený čtený projev - kritické (analytické a hodnotící) čtení žakovských prací a textů - připravený ústní projev - diskuze na zadané téma - praktické a věcné naslouchání - soukromý dopis - oznámení a zpráva - současná periodika - komunikační situace - práce s texty - improvizované dialogy - vypravování - pozvánka - hodnocení slohových cvičení a splněných úkolů žáky - hodnocení projevu a žakovských prací - popis - slohová cvičení	OSV - Komunikace MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení

formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramatický i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásad tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny a dalšími příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o	Jazyková výchova • hláskosloví • slovní a větný přízvuk • zvuková stránka jazyka • stavba slova • pravopis (s/z, i/y apod.) • pravopis velkých písmen ve vlastních jménech • pravopis i/y po obojetných souhláskách • pravopis bě/bje, pě, vě/vje, mně/mě • pravopis koncovek podstatných jmen • pravopis přídavných jmen • slovní druhy • jména obecná a vlastní • druhy podstatných jmen • druhy přídavných jmen • slovesa • mluvnické kategorie	OSV • Komunikace

jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	podstatných jmen, sloves - druhy zájmen - druhy číslovek - slovesné tvary - shoda přísudku s podmětem - základní větné členy - typy přísudku - věta jednoduchá - úvod o českém jazyce - jazykové příručky	
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a	Literární výchova - vlastní četba žáků - prezentace vlastní četby - dobrodružná literatura - báje - příběhové prózy s dětským hrdinou - práce s literárními texty - diskuze - diskuze o zhlédnutém divadelním nebo filmovém představení - tvorba veršů, rýmování - sloka, verš, rým, druhy rýmu - přednes básní - porovnávání textů různých literárních druhů a žánrů - vyhledávání znaků jednotlivých žánrů - významní autoři literatury pro děti a mládež	OSV - Komunikace MDV - Vnímání autora mediálních sdělení

žánry, porovná jejich funkci, uveďte jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		
--	--	--

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné	Komunikační a slohová výchova - praktické čtení a naslouchání - tvoření otázek, vyhledávání informací v různých zdrojích - práce s jízdním řádem - základy telefonování - vzkaz na záznamníku - úřední dopis - žádost - oznámení, zpráva, blahopřání - pozdravy s krátkým dialogem - aktuálně medializované problémy, nabídky apod. - komunikační situace - řešení problémových situací - improvizované dialogy - diskuze na zadané téma - práce s texty, lexikální cvičení - reprodukce přečteného textu - tvoření otázek, práce s odbornými texty dle zájmu žáků - výpisky, záznamy z četby - hodnocení slohových cvičení a splněných úkolů žáky - popis věci, osoby - pozvánka - soukromý dopis - vypravování - příležitostné literární soutěže - práce s koncepty slohových prací	MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Komunikace

poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• slohové práce • popis pracovního postupu	
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, a Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů	Jazyková výchova • zvuková stránka jazyka • tvoření slov • význam slov • pravopis • pravopis velkých písmen ve víceslovných názvech • pravopis koncovek přídavných jmen přivlastňovacích • pravopis velkých písmen ve víceslovných názvech • stupňování přídavných jmen • zájmena • skloňování zájmen • druhy číslovek a jejich skloňování • podmiňovací způsob sloves • slovesný rod • způsobová a fázová slovesa • neohebné slovní druhy • příslovce	MKV • Multikulturalita • Kulturní difference

podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• stupňování příslovcí • předložky • spojky • základní větné členy • rozvíjející větné členy • jazykové vrstvy • věty jednočlenné a dvojčlenné • druhy vedlejších vět	
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich	Literární výchova • vlastní četba žáků • próza, poezie, drama • dobrodružná literatura • dívčí román • pověsti, legendy • příběhové prózy s dětským hrdinou • práce s literárními texty • diskuze o zhlédnutém divadelním nebo filmovém představení • práce s ukázkami literárních děl • prezentace vlastní četby • diskuze • porovnávání textů různých literárních druhů a žánrů • vyhledávání znaků jednotlivých žánrů • typické žánry a jejich představitelé • významní autoři literatury pro děti a mládež • významní představitelé české a světové lit. • filmy dle literární předlohy • návštěva knihovny	OSV • Komunikace MDV • Vnímání autora mediálních sdělení

významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		
---	--	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří	Komunikační a slohová výchova - aktuální události v oblasti vědy a kultury - práce s texty - práce s publicistickými texty - práce s odbornými texty - způsoby komunikace - telefonický rozhovor - novodobé způsoby komunikace - aktuální události zejména z regionu - situační scénky - improvizované dialogy - situační dialogy - diskuze v kruhu - diskuze na zadané téma - popis osoby - žádost - výtah - referát - hodnocení slohových cvičení a splněných úkolů žáky - hodnocení žákovských prací - stylistická cvičení - slohová cvičení a slohové práce	MDV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu

otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny a dalšími příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační	Jazyková výchova • přejímání slov • výslovnost přejatých slov • obohacování slovní zásoby • slova jednoznačná a mnohoznačná • slovesný vid • slovesné třídy a vzory • slovesa • pravopis • skladba • přívlastek • věta a souvětí • druhy vedlejších vět • větné členy v přístavkovém vztahu • útvary českého jazyka • slovanské jazyky • významové poměry mezi souřadně spojenými větami a větnými členy	MKV • Multikulturalita

situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele	Literární výchova • vlastní četba žáků • práce s literárními texty • diskuze o zhlédnutém divadelním nebo filmovém představení • práce s ukázkami literárních děl • ukázky filmové tvorby (filmy významných režisérů nebo filmy podle literární předlohy) • dramatizace vybraných textů • diskuze v kruhu • prezentace vlastní četby • literární druhy a žánry, jejich znaky a významní představitelé • literární směry, které výrazně ovlivnily vývoj světové nebo české lit. • významní představitelé literárních směrů • adaptace literárních děl • referáty o významných představitelích • návštěvy knihovny	

v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		
--	--	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních a nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní	Komunikační a slohová výchova - aktuální události v oblasti vědy a kultury - práce s texty - práce s publicistickými texty - práce s odbornými texty - připravený ústní projev - improvizované dialogy - situační dialogy - situační scénky - komunikativní hry - řešení konkrétních situací ve třídě - diskuze na zadané téma - diskuze v kruhu - aktuální informace zejména z regionu - reklama - analýza soudobých mediálních pořadů - hodnocení slohových cvičení a splněných úkolů žáky - hodnocení žákovských prací - slohové útvary - proslov - výklad - referát - stylistická cvičení - slohová cvičení a slohové práce	OSV - Komunikace - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení

myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
• spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných	Jazyková výchova • zvuková stránka jazyka • tvoření slov • přejatá slova • tvarosloví • pravopis • komplexní větné rozbor • spojky souřadící a podřadící • významové poměry mezi souřadně spojenými větami a větnými členy • přímá řeč • interpunkce • obecná poučení o jazyce	

jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		
• uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede	Literární výchova • vlastní četba žáků • prezentace vlastní četby • práce s literárními texty • dramatizace vybraných textů • diskuze o zhlédnutém divadelním nebo filmovém představení • diskuze v kruhu • literární druhy a žánry, jejich znaky a významní představitelé • literární směry, které výrazně ovlivnily vývoj světové nebo české literatury • významní představitelé literárních směrů • adaptace literárních děl • porovnávání různých zpracování námětů • referáty o významných představitelích • návštěvy knihovny	

jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		
--	--	--

4.2 Anglický jazyk

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Anglický jazyk

Charakteristika předmětu anglický jazyk

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Cílem vzdělávání ve vyučovacím předmětu anglický jazyk je poskytnout žákům nástroj komunikace pro kontakt s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Součástí výuky angličtiny jsou i různé soutěže, kterých se žáci mohou účastnit a projekty.

Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

K výuce jsou využívány autentické texty, audionahrávky, popř. video/DVD nahrávky, překladové slovníky, žáci mají možnost využít i počítače. Je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností a slovní zásoby, čtení a poslech s porozuměním, samostatný ústní i písemný projev. Do výuky jsou zařazeny různé hry a modelové situace tak, aby se děti z velké části učily prožitkem.

Na prvním stupni je žákům poskytnut základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází. Na druhém stupni pak již žáci konverzují ve větších celcích, je kladen důraz na písemný projev a samostatnou práci.

Každoročně je organizován v rámci výuky cizích jazyků vstup rodilého mluvčího. Děti si mohou vyzkoušet své komunikační schopnosti, naučí se bez ostychu reagovat na jednoduché pokyny apod.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Ve 3. – 9. ročníku jsou vyučovány 3 hodiny týdně, v 1. a 2. ročníku 1 hodina týdně. Zároveň si žáci 5. - 8. ročníku mohou zvolit Konverzaci v anglickém jazyce jako volitelný předmět. Výuka probíhá ve třídách, specializované jazykové učebně vybavené audiotechnikou nebo počítačové učebně s interaktivní tabulí.

Název třídy	Dotace hodin
1.ročník	1
2.ročník	1
3.ročník	3
4.ročník	3
5.ročník	3
6.ročník	3
7.ročník	3
8.ročník	3
9.ročník	3

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k používání různých informačních zdrojů, a tak rozvíjí schopnost žáka pracovat s různými druhy informací a ty pak na základě jejich pochopení efektivně využívat v procesu učení,
- klade důraz na porozumění textu,
- vede žáky k práci s běžně užívanými termíny,
- vytváří zdravě soutěživé prostředí a vhodnou motivací rozvíjí u žáků samostatnost, kooperaci a zájem o předmět,
- podporuje zapojení žáků do soutěží a olympiád,
- využívá sebekontrolu a sebehodnocení žáků,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech, schopnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků,
- upevňuje sebevědomí žáků zadáváním úkolů přiměřených úrovni jejich individuálních schopností.

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí schopnost žáků prezentovat společné stanovisko,
- vyžaduje kultivovaný a spisovný projev,
- vede žáky k porozumění různým druhům záznamů mluveného nebo psaného slova, obrazovým či symbolickým materiálům,
- nabízí žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními,
- vede žáky k ohleduplnosti a taktu,
- začleňuje prvky kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině, ke kolegiální radě či pomoci.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení a respektování rozlišných kultur, duchovních hodnot a tradic.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky důslednou kontrolou a svým přístupem k pozitivnímu vztahu k práci, k zodpovědnosti a získávání pracovních návyků,
- vyžaduje od žáků úplné dokončení práce, dodržování povinností a závazků,
- učí žáky využívat svých dovedností v běžné praxi a zdůrazňuje nutnost osvojení si teoretických znalostí,
- vede žáky k důslednému dodržování vymezených pravidel, k bezpečnému a účinnému používání vybavení učeben.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k běžnému používání digitálních zařízení a využívání jich při učení
- učí je získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah
- vede žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci a zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- učí žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi
- vede žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Slovní zásoba • osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy • pozdravy, představování, domov, rodina, škola, barvy, hračky, oblečení, zvířata, čísla 1 – 10, svátky Základní gramatické struktury a typy vět • věta jednoduchá s použitím slovesa „být“ • rozkazovací způsob • číslovky základní • osobní zájmena Zvuková a grafická podoba jazyka • základní výslovnostní návyky	

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Slovní zásoba • osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy • pozdrav, poděkování, představování, domov, škola, zvířata, potraviny, lidské tělo, oblečení, svátky Základní gramatické struktury a typy vět • věta jednoduchá s použitím slovesa „být“ • „mít/nemít rád“ • „mít“ • množné číslo podstatných jmen • osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena • číslovky základní Zvuková a grafická podoba jazyka • základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, fonetické znaky	

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy • orientuje se ve slovníku	Slovní zásoba • osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy • pozdrav, poděkování, představování, pokyny, domov, barvy, škola, rodina, zvířata, lidské tělo, hračky, svátky, čísla 1 – 100, abeceda Základní gramatické struktury a typy vět • tvorba otázky a záporu u slovesa „být“ a „mít“ • pořádek slov ve větě • množné číslo podstatných jmen • neurčitý člen a/an • přídavná jména • osobní zájmena • číslovky základní • abeceda a hláskování • prostorové předložky • vazba there is/are Zvuková a grafická podoba jazyka • základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, fonetické znaky	

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má	Slovní zásoba • osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy • koníčky, volný čas a sport, škola a vyučovací předměty, názvy povolání, oblékání, příroda, roční období a počasí, svátky, čas: hodiny a dny v týdnu, jídlo, názvy některých evropských zemí, jazyků a národů, bydliště Základní gramatické struktury a typy vět • přivlastňovací přídavná jména • tvorba kladného tvaru, otázky a záporu sloves „být“ a umět“ • přítomný čas prostý a průběhový (kladný tvar, otázka, zápor) • existenční vazba • přivlastňovací zájmena • předložky času • rozkazovací způsob • slovosled • otázky s “who, when/ what/where/how“ Zvuková a grafická podoba jazyka • základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, fonetické znaky	

k dispozici vizuální oporu • napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • orientuje se ve slovníku • vyplní osobní údaje do formuláře		
--	--	--

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální	Slovní zásoba • osvojení a používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy • škola, volný čas, dopravní prostředky, názvy povolání, kalendářní rok – měsíce, vyjádření data, nákupy a vyjádření ceny, svátky, kontinenty, příroda a zvířata Základní gramatické struktury a typy vět • přítomný čas prostý a průběhový: kladný tvar, otázka, zápor • sloveso „mít“: kladný tvar, otázka a zápor • člen určitý a neurčitý • číslovky řadové • prostorové a časové předložky • slovesné vazby “want to/ would like to“ • slovosled • otázky s “who, when/ what/where/how“ Zvuková a grafická podoba jazyka • základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, fonetické znaky	

oporu • napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře • orientuje se ve slovníku a využívá ho		
---	--	--

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení	Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy • příkaz, zákaz a rada, škola, pocity a nálady, rodina, domov, bydlení, volný čas, nákupy a móda, příroda a město, prázdniny, počasí, cestování a zeměpisné údaje Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • člen určitý a neurčitý • množné číslo podstatných jmen • slovesa „být“, „mít“, „moci“ • zájmena (osobní, tázací, přivlastňovací, ukazovací) • číslovky (řadové) • předložky místa a času • spojovací výrazy • rozkazovací způsob • existenční vazba • přítomný čas průběhový a prostý • minulý čas prostý Zvuková a grafická podoba jazyka • srozumitelná výslovnost, fonologický systém jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace • pravopis slov osvojené slovní zásoby	

	• rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem	
--	---	--

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení	Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy • cestování a volný čas, detailní popis osoby, věci a události, vnitřní a vnější charakteristika člověka, péče o zdraví, stravovací návyky, návod, recept sport, životní prostředí, zeměpisné údaje, moderní technologie a media, realie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • způsobová a modální slovesa • vyjádření množství • stupňování přídavných jmen • pořadí rozvíjejících přídavných jmen • zájmena neurčitá a jejich složeniny • příslovce (neurčitá) • tvoření a stupňování příslovců • předložky místa a času • spojovací výrazy • minulý průběhový čas • předpřítomný čas • vyjadřování budoucnosti • základní slovesné vazby Zvuková a grafická podoba jazyka	

	• srozumitelná výslovnost, fonologický systém jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace • pravopis slov osvojené slovní zásoby • rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem	
--	--	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení	Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy • ve škole, život ve městě, společnost a její problémy, popis cesty a zeměpisné údaje, dopis, pohled, reálie zemí přísl. jazykových oblastí, volný čas, telefonování, vzkaz, SMS a email, adaptované literární dílo, referát, formulář Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • minulý čas prostý • předpřítomný čas • zvrtná a vztažná zájmena • způsobová slovesa • vyjádření budoucích plánů • minulý průběhový čas • spojovací výrazy • podmiňovací způsob • podmínkové věty • tázací dovětky • gerundium • základní slovesné vazby Zvuková a grafická podoba jazyka • srozumitelná výslovnost, fonologický systém jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace	

	• pravopis slov osvojené slovní zásoby • rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem	
--	--	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení	Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy • anglicky hovořící země, realie zemí přísl. jazykových oblastí, návrh a nabídka, telefonování, vzkaz, SMS, email, volba povolání, formulář, životopis, společnost a její problémy, život a problémy mladých lidí Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení) • předminulý čas • trpný a činný rod • přímá a nepřímá řeč • vyjadřování budoucnosti • spojovací výrazy • základní slovesné vazby Zvuková a grafická podoba jazyka • srozumitelná výslovnost, fonologický systém jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace • pravopis slov osvojené slovní zásoby • rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem	

4.3 Ruský jazyk

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Ruský jazyk

Charakteristika předmětu ruský jazyk

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět ruský jazyk patří k dalším cizím jazykům. Předmět ruský jazyk poskytuje žákům základy dalšího cizího jazyka, avšak navazuje na dovednosti a návyky, které žáci získali v předchozím studiu cizího jazyka a rozvíjí jejich dovednosti podle potřeby. Znalost cizího jazyka mohou podpořit samostatným studiem. Výuka vede žáky k osvojení a prohlubování komunikativních dovedností na takové úrovni, aby byli schopni v cizím jazyce řešit komunikační situace každodenního života ústně i písemně, domluvit se v cizojazyčném prostředí, porozumět pracovním postupům, zpracovat přiměřeně náročné informace ze zahraniční literatury. Znalost dalšího cizího jazyka nejen prohlubuje všeobecné vzdělání žáků a napomáhá jejich lepšímu uplatnění na trhu práce, ale připravuje je na život v multikulturní Evropě.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučuje se v rozsahu 2 hodiny týdně od 7. do 9. ročníku ZŠ, zpravidla ve třídách dělených v rámci ročníku. Součástí vyučování ruského jazyka je nejen vyučovací hodina, ale i příležitostné akce - jako soutěže, projekty apod.

Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatné práce (procvičování a opakování učiva), práce se slovníkem a autentickými materiály apod.

Název třídy	Dotace hodin
7. ročník	2
8. ročník	2
9. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k potřebě naučit se určité výrazy,
- vede žáky k uvědomění si vlastních pokroků za určitou dobu,
- pomáhá žákům zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly, např. poslech.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky ke zpracovávání projektů – využití reálií.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k praktickému a efektivnímu využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce,
- učí formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner porozuměl,
- učí žáky jednoduše a srozumitelně popsat situaci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky týmově spolupracovat,
- vede žáky k výměně zkušeností.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k toleranci odlišnosti – rasové, náboženské...,
- poukazuje na nutnost dodržování pravidel slušného chování, respektování pravidel země.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k poznání správně splněného úkolu, vede je k sebehodnocení a k hodnocení práce jiných, upřednostňuje asertivní obhajobu práce,
- vede žáky k využívání znalostí v praxi.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k úspěšnému ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb s cílem posílení schopností žáků využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti,
- vede žáky k vyjadřování pomocí digitálních prostředků,
- vede žáky k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce,
- vede žáky ke kritickému hodnocení přínosu a rizik využívání digitálních technologií,
- vede žáky k etickému jednání v digitálním prostředí.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí jednoduchým slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy • domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, zvířata, počasí, dopravní prostředky Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět • časování jednoduchých sloves • časování slovesa: mít, chtít, žít • číslovky od 1 do 10 • časování sloves ve tvaru nácvik minulého času	

a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		
---	--	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy • domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, zvířata, počasí, oblékání, nákupy, kalendářní rok, svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět • minulý čas sloves • zájmena tázací • číslovky 20-100, 900 až 1000 lexikálně • praktické užívání 3. pádu osobních zájmen • užívání 1., 2. a 3. pádu podstatných jmen • věty se spojkami protože, když • řadové číslovky 1. až 9. v prvním a šestém pádě • vykání • zvrtná zájmena • přídavná jména – 1. pád jednotného a množného	

zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	čísla • časování jednoduchých sloves • podstatná jména: 4., 6. a 7. pád • skloňování zájmen: kdo, co	
--	---	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy • volný čas, jídlo, počasí, oblékání, realie zemí příslušných jazykových oblastí, kalendářní rok, svátky, zdraví, povolání, lidské tělo, zdraví, hodiny, příroda Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět • slovesné vazby: pracovat jako co, rozumět čemu • skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle podle vzorů • neskloňná podstatná jména • skloňování přídavných jmen • určování času • číslovky 100-1000 • vyjádření nutnosti • zápor • skloňování osobních	

zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	zájmen • budoucí čas	
--	---	--

4.4 Německý jazyk

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Německý jazyk

Charakteristika předmětu německý jazyk

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Výuka v předmětu německý jazyk je zaměřena především na zvládnutí základních komunikativních dovedností. Důraz je kladen na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní.

Vyučovací předmět německý jazyk je úzce spjat s ostatními předměty, zejména se zeměpisem, přírodopisem a občanskou výchovou.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět německý jazyk se vyučuje v rozsahu dvě hodiny týdně od 7. ročníku ZŠ, zpravidla ve třídách dělených v rámci ročníku. Při výuce jsou využívány časopisy, jednoduché autentické texty, audionahrávky, případně videonahrávky mluveného projevu, vhodně zvolené digitální zařízení, aplikace a služby, žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací apod.

Výuka probíhá formou frontální výuky (výklad, shrnutí učiva), uplatňuje se i skupinová práce žáků, partnerská práce, samostatná práce (procvičování a opakování učiva), práce se slovníkem a autentickými materiály apod. V rámci výuky německého jazyka je žákům nabízena účast v soutěžích.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená pomůckami a didaktickou technikou.

Název třídy	Dotace hodin
7. ročník	2
8. ročník	2
9. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k práci s portfoliem – sebehodnocení, autonomní učení (budu cizí jazyk potřebovat), uvědomění si vlastního pokroku za určitou dobu,
- nabádá žáky ke zvládnutí zdánlivě neřešitelných úkolů (např. poslech – domyslet si význam, cvičením dosahovat zlepšení).

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností k řešení jakéhokoli problému, kde je nutná znalost cizího jazyka,
- vede žáky ke správné orientaci v cizím jazykovém prostředí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k praktickému a efektivnímu využívání všech způsobů komunikace v cizím jazyce,
- vede žáky ke správné formulaci a vyjádření myšlenky, k jejímu sdělení tak, aby posluchač rozuměl,
- vede žáky k porozumění jednoduchým typům textů a záznamů v cizím jazyce, obrazovým materiálům a jiným informačním a komunikačním prostředkům,
- vede žáky k rozšiřování slovní zásoby,
- zařazuje do výuky nácvik mluvených a písemných projevů (vyprávění, dialog, dopis, vzkaz, přání, formulář),
- vede žáky k využití intonace, důrazu, melodie hlasu,
- vede žáky k sebevědomému vystupování při komunikaci, k odbourávání jazykových bariér.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině,
- vede žáky k uplatňování individuálních schopností k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce,
- vede žáky k pozorování jiných zvyků, vztahů v cizích zemích.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování pravidel cizí země, k respektování tradic jiných národů,
- vede žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy.

Kompetence pracovní

Učitel

- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků,

- vede žáky k dodržování řádu učebny, bezpečnostních zásad při používání techniky, médií atd.,
- vede žáky k upevňování pracovních návyků (vedení sešitu, zápis slovní zásoby atd.).

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k úspěšnému ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb s cílem posílení schopností žáků využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti,
- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít,
- vede žáky ke kritickému posuzování, získávání a vyhledávání dat, jejich spravování a sdílení,
- vede žáky k vyjadřování pomocí digitálních prostředků,
- vede žáky k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce,
- vede žáky ke kritickému hodnocení přínosu a rizik využívání digitálních technologií,
- vede žáky k etickému jednání v digitálním prostředí.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • se zapojuje do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • práce se slovníkem Tematické okruhy • domov, rodina, škola, volný čas, povolání, kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny), Vánoce Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět • časování pravidelných sloves v přítomném čase • slovosled oznamovací věty • slovosled W – otázek • osobní zájmena v 1. p. • přivlastňovací zájmena mein, dein, sein, ihr • rozkazovací způsob vybraných sloves • určitý, neurčitý člen • předložka um, am • zápor kein • skloňování podstatných jmen v jednotném čísle • množné číslo podstatných	

• rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- jmen • číslovky	
--	--	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • práce se slovníkem Tematické okruhy • kalendářní rok (roční období, měsíce), zvířata, nákupy, jídlo, lidské tělo, realie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět • časování pravidelných sloves • časování nepravidelných sloves • préteritum pomocných sloves • rozkazovací způsob • podstatná jména v j. č. • množné číslo podstatných jmen • předložky im, um v časových údajích • předložky se 3. a 4. pádem • přivlastňovací zájmena • číslovky	

zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• slovosled ve větě oznamovací, nepřímý pořádek slov	
---	--	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu	Zvuková a grafická podoba jazyka • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba • žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • práce se slovníkem Tematické okruhy • počasí, dopravní prostředky, zvířata, příroda, obec, realie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět • perfektum sloves • préteritum některých sloves • předložky • spojky • časové údaje • slovosled ve větě	

zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
---	--	--

4.5 Matematika

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Matematika

Charakteristika předmětu matematika

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět matematika umožňuje jedinci získávat matematickou gramotnost a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost. Na obsah vyučovacího předmětu na 1. stupni pak navazuje učivo matematiky na 2. stupni ZŠ. Vyučovací předmět souvisí a prolíná se s dalšími vyučovacími předměty na obou stupních ZŠ. Vzdělávání v matematice je zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, osvojení pojmů a matematických postupů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, logického a kritického usuzování.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. – 5. ročníku 5 hodin týdně, v 6., 8. a 9. ročníku 4 hodiny týdně a v 7. ročníku 5 hodin týdně.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně (k dispozici jsou osobní počítače a interaktivní tabule). Jednou z rozšiřujících forem výuky je účast v soutěžích, pro žáky 5. – 9. ročníku je určena Matematická olympiáda a Pythagoriáda, pro všechny žáky pak Matematický klokan.

Název třídy	Dotace hodin
1. ročník	4
2. ročník	5
3. ročník	5
4. ročník	5
5. ročník	5
6. ročník	4
7. ročník	5
8. ročník	4
9. ročník	4

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k osvojování obecně užívaných matematických termínů, znaků a symbolů,
- vede žáky k efektivnímu využívání získaných informací,
- vede žáky k využívání prostředků výpočetní techniky,
- vede žáky k řešení úloh z praxe, které ilustrují smysl osvojovaných mat. postupů pro běžný život.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k nalezení problému, zvolení postupu, jeho řešení a závěrečné vyhodnocení,
- vede žáky k rozboru a obhajobě vlastního postupu řešení,
- vede žáky k aplikaci osvědčených postupů při řešení typových úloh,
- vede žáky ke kontrole výsledku řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulaci svých myšlenek a názorů v písemné i mluvené formě v logickém sledu,
- vede žáky k argumentaci využívající mimo jiné i nákresů, grafů a tabulek,
- vede žáky k užívání komunikačních a informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k využívání skupinové práce, která umožňuje rozdělení úkolů, ale vyžaduje schopnost komunikace, odpovědnost i uvědomělost,
- vede žáky k podílení se na vytváření pravidel práce ve skupině a schopnosti přijímat různé role v rámci skupiny,
- vede žáky k plnění úkolů přiměřených k úrovni jejich individuálních schopností, při nichž podněcují svou zvědavost, tvořivost a sebevědomí.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k rozvíjení zodpovědného vztahu k životnímu prostředí i jeho ochraně,
- vede žáky ke snaze ohodnotit a ocenit výsledky práce své i ostatních spolužáků,
- vede žáky k dodržování pravidel společenského chování.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k rozvíjení svých grafických schopností při řešení geometrických úloh,
- vede žáky k zjištění potřebnosti teoretických znalostí pro řešení praktických problémů,
- vede žáky k seznámení s možnostmi využití získaných dovedností při dalším vzdělávání a vlastním profesním zaměřením.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - doplňuje tabulky a posloupnosti čísel - rozumí pojmu zvětšujeme, zmenšujeme - rozumí pojmu sloupec a řádek	Přirozená čísla - přirozená čísla 1-20 - číslo nula - sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky - sčítání a odčítání čísel v oboru do 20 s přechodem desítky - jednoduché početní operace do 20 - porovnání čísel, je více, je méně, rovná se	
- rozezná, pojmenuje a nakreslí základní rovinné útvary, rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - rozumí pojům – vlevo, vpravo, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uprostřed, hned před, hned za	Geometrie - rovinné útvary - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - jednoduchá tělesa - orientace v prostoru - pojmy - vlevo, vpravo, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uprostřed, hned před, hned za	
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - pracuje s úlohami typu o více, o méně	Slovní úlohy - slovní úlohy - o méně, o více - označení důležitých údajů, zápis výpočtu a odpovědi - tvoření jednoduchých slovních úloh	

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • řeší příklady s jednou závorkou • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • orientuje se v číselné řadě do 100 • počítá po 1, 2, 5 a 10 do 100	Přirozená čísla do 100 • sčítání a odčítání s přechodem 10 do 20 • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné algoritmy početních operací • porovnávání čísel do 100 • rozklad čísel • číselná řada do 100 • zaokrouhlování • písemné sčítání a odčítání bez přechodu desítky • sčítání a odčítání dvojciferných čísel • zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa	
• řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek i mimo ně do 100 • řeší úlohy typu $n - \text{krát}$ více a $n - \text{krát}$ méně	Násobení a dělení • násobení 1-5 • seznámení s násobky 6-9 • dělení 1-5 • slovní úlohy na násobení a dělení	
• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Geometrie • pojem kreslení a rýsování • bod • polopřímka a přímka • úsečka-měření s přesností na centimetry • jednotky délky • rovinné útvary • jednoduchá tělesa	

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000 - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Přirozená čísla - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - porovnávání přirozených čísel do 1 000 - pamětné početní operace s přirozenými čísly	
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Porovnávání čísel - číselná osa - znaménka větší, menší a rovná se	
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - rozkládá čísla do 1000 v desítkové soustavě	Zaokrouhlování a rozklad čísel - zaokrouhlování na 10, 100 - rozklad čísel do 1000	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Součet a rozdíl čísel - jednoduché a složené slovní úlohy - zápis s jednou neznámou	
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost sčítání - řeší úlohy typu o n-více a o n-méně	Písemné sčítání a odčítání - sčítání a odčítání - pojmy sčítanec, součet - pojem menšenec, menšitel, rozdíl - slovní úlohy - odhady výsledků	
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - popisuje jednotlivé závislosti z praktického života	Násobení a dělení - násobení a dělení - násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným - slovní úlohy	

• provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací • dělí dvojčíferné číslo jednocíferným mimo obor násobílek	Dělení se zbytkem • neúplný podíl a zbytek • pojmy dělenec, dělitel, podíl • pojmy činitel, součin • samostatná kontrola výsledků • odhad výsledků	
• určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)	Geometrie • rovinné obrazce • trojúhelník • kružnice • úsečka • jednotky délky-milimetr, centimetr, metr, kilometr • jednotky času • obvody obrazců	

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění	Přirozená čísla do 1 000 000 - zápis čísla do 1 000 000 - zaokrouhlování na tisíce orientace na číselné ose do 1 000 000 - číselná osa - porovnávání čísel - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění	
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Zlomky - čtení a zápis zlomku - grafický zápis zlomku - numerace se zlomky se stejným jmenovatelem	
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - písemně dělí jednociferným dělitelem	Násobení, dělení - pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - písemné násobení jednociferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem	
převádí jednotky hmotnosti, délky, objemu a času	Jednotky - jednotky hmotnosti, délky, objemu, času - převádění jednotek délky a hmotnosti	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Slovní úlohy - jednoduché a složené slovní úlohy - zápis s jednou neznámou	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché	Geometrie - práce s kružítkem - základní rovinné útvary	

konstrukce • znázorní a rozpozná ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice	• trojúhelník • vzájemná poloha přímek v rovině • osa souměrnosti • osově souměrné útvary • souřadnice bodů v čtvercové síti • grafický součet a rozdíl úseček • obvody obrazců • rovnoběžky, kolmice	
--	--	--

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - řeší jednoduché praktické úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Přirozená čísla - obor přirozených čísel- počítání do 1 000 000 - písemné početní operace v oboru přirozených čísel - jednoduché a složené slovní úlohy - zápis s jednou neznámou - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	
- porozumí významu znaku „-“ pro zápis záporného čísla a vyznačí na číselné ose - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Celá čísla - záporné číslo Desetinná čísla - čtení a zápis desetinného čísla - zobrazení na číselné ose	
- modeluje a určí část celku a používá zápis ve formě zlomku - porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel - provádí zápis zlomků na desetinná čísla a obráceně	Zlomky - vztah mezi zlomkem a desetinným číslem - čtení a zápis zlomku - porovnávání zlomků - sčítání a odčítání zlomků	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Násobení, dělení - písemné násobení dvojčíferným činitelem - písemné dělení jednocíferným a dvojčíferným dělitelem	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Římské číslice římské číslice I-X, L, C,	

zná římské číslice I až X, L, C, D, M	D a M čtení kapitol a letopočtů	
vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - dokáže zapsat, použít data z grafu ve čtvercové síti	Diagramy - grafy - grafy ve čtvercové síti - tabulky - jízdní řády - jednoduché tabulky a diagramy	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Geometrie - pojem rovina a polorovina - typy trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků - čtverec, obdélník - obsah čtverce, obdélníka - základní jednotky obsahu - přesnost a čistota rýsování	

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• provádí početní operace v oboru desetinných čísel ▪ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Desetinná čísla • čtení a zápis • zobrazení na číselné ose • porovnávání • zaokrouhlování • početní operace	
• modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel • násobek, dělitel • znaky dělitelnosti ▪ společný násobek a dělitel • prvočíslo a číslo složené • číselné a logické řady	
• charakterizuje a třídí rovinné útvary • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Úhel a jeho velikost • úhel • druhy úhlů	
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	Shodnost, souměrnost • shodnost • osová souměrnost ▪ osa úsečky a úhlu	
• charakterizuje a třídí rovinné útvary • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	Trojúhelník • vlastnosti trojúhelníků a jejich užití • konstrukce trojúhelníků • kružnice opsaná trojúhelníku • kružnice vepsaná trojúhelníku • výšky trojúhelníku • těžnice trojúhelníku	
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles	Krychle a kvádr • síť těles • jednotky obsahu • povrch krychle, kvádru • jednotky objemu • objem krychle, kvádru	

• načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		
--	--	--

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)	Zlomky • zlomek, desetinné číslo • úpravy zlomku • převrácené číslo • smíšená čísla • porovnávání zlomků • početní operace se zlomky	
• provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Celá čísla, racionální čísla • kladné a záporné číslo • početní operace s celými čísly • racionální číslo • početní operace s racionálními čísly	
• řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost • poměr • převrácený poměr • postupný poměr • úměra • trojčlenka • přímá a nepřímá úměrnost • tabulky, grafy	
• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) • řeší aplikační úlohy	Procenta • procento • procentová část • základ • počet procent	

na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)		
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat	Závislosti, vztahy a práce s daty - znak, četnost - aritmetický průměr - schémata, diagramy, grafy, tabulky, nákresy - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	Středová souměrnost středová souměrnost	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	Trojúhelník - věty o shodnosti trojúhelníků a jejich užití - konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Čtyřúhelníky - čtyřúhelníky - vlastnosti čtyřúhelníků - konstrukce čtyřúhelníků	

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • zdůvodňuje a využívá metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	Mocniny a odmocniny Pythagorova věta • druhá a třetí mocnina • odmocniny • Pythagorova věta	
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny	Proměnné a výrazy • číselné výrazy • výrazy s proměnnou • hodnota výrazu • dosazování do výrazu • zápis slovního textu pomocí výrazů • mnohočleny • početní operace s mnohočleny	
• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Lineární rovnice • rovnost, rovnice • ekvivalentní úpravy lineárních rovnic, zkouška • slovní úlohy řešené rovnicí	
• zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • odhaduje a vypočítá obsah a obvod	Kruh, kružnice, válec • kruh, kružnice, vzájemná poloha kružnice a přímky • vzájemná poloha dvou kružnic • obsah kruhu, délka kružnice • válec, síť válce, objem a povrch válce	

základních rovinných útvarů • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • načrtne a sestrojí síť základních těles • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
• využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Konstrukční úlohy • množiny bodů dané vlastnosti • základní konstrukční úlohy • konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníků	
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Hranoly • hranol a jeho síť • objem a povrch hranolu	
• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Nestandardní aplikační úlohy a problémy • logické a netradiční úlohy	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Proměnné a výrazy - úpravy výrazů užitím vytýkání a vzorců - lomený výraz - jednoduché operace s lomenými výrazy	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Lineární rovnice - slovní úlohy o pohybu - slovní úlohy o společné práci	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Soustavy lineárních rovnic soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Funkce - pojem funkce - definiční obor funkce a obor hodnot funkce - vlastnosti funkce - přímá a nepřímá úměrnost - lineární funkce	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Podobnost - podobnost geometrických útvarů - poměr podobnosti - podobnost trojúhelníků - užití podobnosti	
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné	Goniometrické funkce goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku	

situace s využitím funkčních vztahů	• funkce sinus, cosinus a tangens • hodnoty goniometrických funkcí	
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ▪ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Jehlan, kužel, koule • jehlan a kužel • koule a kulová plocha • povrch a objem těles • úlohy z praxe	
• řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Základy finanční matematiky • úrok • úrokovací období • úroková míra • jednoduché úrokování • řešení slovních úloh z praxe	

4.6 Informatika

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Informatika

Charakteristika předmětu informatika

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Realizuje se tematický okruh průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** (dále jen OSV) – tematický okruh *Kreativita*.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Informatika se vyučuje jako samostatný povinný předmět v 4.- 9. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně.

Výuka probíhá na počítačích v PC učebně s připojením k internetu. Některá témata probíhají v kmenových třídách bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Pro výuku jsou k dispozici dvě počítačové učebny vybavené IC technikou a didaktickou technikou.

V rámci výuky informatiky je žákům nabízena účast v soutěžích.

Název třídy	Dotace hodin
4. ročník	1
5. ročník	1
6. ročník	1
7. ročník	1
8. ročník	1
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- zadávanými úkoly žáky vede k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání žáci využívají vlastní zkušenosti se SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.,
- vede žáky k využívání svých poznámek při praktických úkolech, učí žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více,
- má roli konzultanta – žáky vede nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty,
- při komunikaci učí žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- při práci žáky vede ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech je učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.,
- žáky přizve k hodnocení prací – učí žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci žáky vede k ohleduplnosti a taktu, učí je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla) tím, že je žáci musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo),
- při zpracovávání informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou,
- umožňuje žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít,
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, volení postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- vede žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků,
- vede žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce,
- vede žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje žáky s novými technologiemi, vede je ke kritickému hodnocení jejich přínosu a k reflektování rizika jejich využívání,
- vede žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede žáky k etickému jednání.

D) OBSAH PŘEDMĚTU**4. ročník**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
umí korektně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do a odhlásit se ze sítě	Postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do sítě a odhlášení ze sítě - uživatelské jméno a heslo - přihlášení do sítě a odhlášení ze sítě	
najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Ovládání digitálního zařízení - digitální zařízení - ovládání myši - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - kreslení bitmapových obrázků - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souborů - přehrávání zvuku - příkazy a program	
- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a	Práce ve sdíleném prostředí - využití digitálních technologií v různých oborech - ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - počítačová data, práce se soubory - propojení technologií, internet - úložiště, sdílení dat,	

textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	cloud, mazání dat, koš technické problémy a přístupy k jejich řešení	
popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví a znázorní ji vyčte informace z daného modelu - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	Úvod do kódování a šifrování dat a informací - piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání obrazce	

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	Úvod do práce s daty • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řazení dat v tabulce • vizualizace dat v grafu	
• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy • ověří správnost jím navrženého programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Základy programování • příkazy a jejich spojování • opakování příkazů • pohyb a razítkování • vlastní bloky a jejich vytváření • pevný počet opakování • ladění, hledání chyb • vlastní bloky a jejich vytváření • čtení programů	
• v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Úvod do informačních systémů • systém, struktura, prvky, vztahy	
• popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji • vyčte informace z daného modelu	Úvod do modelování pomocí grafů • graf, hledání cesty • schémata, obrázkové modely	

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Kódování a šifrování dat a informací - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika	OSV Kreativita
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	Práce s daty - data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty	
- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Informační systémy školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva	
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení	Počítače - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - správa souborů, struktura složek	

digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky • poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače • dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• instalace aplikací, aktualizace • domácí a školní počítačová síť • fungování a služby internetu • princip e-mailu • přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa • postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
--	---	--

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Programování - vytvoření programu - opakování - podprogramy - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi	OSV Kreativita
- vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	Modelování pomocí grafů a schémat - standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost	

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Programování - vytvoření programu - opakování - podprogramy - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi	
- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat	Hromadné zpracování dat - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce	

podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	• filtrování dat v tabulce • zpracování výstupů z velkých souborů dat	
--	--	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Programovací projekty - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů	
- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém	Digitální technologie Hardware a software - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)	

modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Sítě • typy, služby a význam počítačových sítí • fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • struktura a principy internetu, datacentra, cloud • web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) Bezpečnost • bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita • digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
---	---	--

4.7 Dějepis

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Dějepis

Charakteristika předmětu dějepis

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět dějepis navazuje svým obsahem na předmět vlastivěda na 1. stupni ZŠ.

Vyučovací předmět dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince, zejména ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významným způsobem zohledňuje základní hodnoty evropské civilizace, pomáhá žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů dějů.

Vyučovací předmět dějepis úzce souvisí s vyučovacím předmětem občanská výchova.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Ve všech čtyřech ročnících jsou vyučovány dvě hodiny týdně. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (dějepisné mapy, video, DVD), který je doplňován tematickými diskuzemi, referáty žáků, příležitostnými exkurzemi.

Výuka probíhá formou frontální výuky, uplatňuje se i skupinová práce žáků. V rámci výuky dějepisu je žákům nabízena účast v soutěžích.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	2
7. ročník	2
8. ročník	2
9. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyhledávali a třídili informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívali v procesu učení,
- vede žáky k používání vhodné literatury a dalších zdrojů informací a ke kritickému hodnocení pramenů,
- vede žáky k propojování znalostí z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a pomáhá jim vytvářet si komplexnější pohled na svět,
- vede žáky k samostatnosti při zpracování výpisků, vede je k zpracovávání referátů a prezentací.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti,
- doporučí rozsah a délku projevu pro referát či prezentaci žáků,
- zařazuje do výuky řízenou diskuzi, během níž si žáci ověřují, zda porozuměli mluvčímu a zda umějí klást otázky vedoucí k cíli diskuze.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině,
- používá zpětnou vazbu pro opakování a částečně i pro vyvozování nového učiva,
- vytvoří pravidla pro práci v týmu a klade důraz na jejich dodržování.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, ke schopnosti se vcítit do situace druhých lidí,
- vede žáky k tomu, aby odmítali útlak a hrubé zacházení,
- vede žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy,
- vede žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví,
- vede žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a aktivnímu zapojování do kulturního dění.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností a závazků,
- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky používat běžné digitální zařízení, aplikace a služby
- vede žáky ke kritickému vyhledávání a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- ukazuje žákům výhody digitálních technologií, k usnadnění práce a získávání informací.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány, orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Člověk v dějinách • historický čas a prostor • význam zkoumání dějin • získávání informací o dějinách • historické prameny	
• charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Počátky lidské společnosti • člověk a lidská společnost v pravěku	
• rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • antické Řecko a Řím • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Křesťanství a středověká Evropa • nový etnický obraz Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu • islám a jeho vliv na Evropu • Velká Morava • počátky českého státu • křesťanství v raném středověku • papežství a císařství • křížové výpravy • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • románské umění • gotika • vzdělanost ve středověku	
• vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku	Objevy a dobývání, počátky nové doby • zámořské objevy, počátky dobývání světa • renesance • humanismus • husitství • reformace • český stát a velmoci v 15.- 18. století • baroko	

třicetileté války a posoudí její důsledky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek		
---	--	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	Modernizace společnosti - osvěcenský absolutismus - vznik USA - francouzská revoluce a napoleonské války, jejich vliv na Evropu a svět - industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - české národní hnutí - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy (konzervativismus, liberalismus, socialismus, demokratismus) - ústava, občanská práva - evropské země v 2. polovině 19. století - občanská válka v USA - proměny společnosti na přelomu století - kolonialismus Moderní doba - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarizmu a vypjatého nacionalizmu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Moderní doba - nové uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa - totalitní režimy - hospodářská krize - Československo ve 30. letech - rozpad versailleského systému - druhá světová válka - Československo po 2. světové válce (do 50. let) - poválečné uspořádání	OV (9) - charakterizuje totalitní systémy, vyvodí jejich nebezpečnost - poukáže na nebezpečnost rasizmu a antisemitizmu, demonstuje to na konkrétních příkladech
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Rozdělený a integrující se svět - studená válka, poválečná ohniska konfliktů - Československo od 60. let do rozpadu Československa - vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, problémy současnosti, - mimoevropský svět - věda a technika současnosti	OV (9) posoudí problémy současného světa

4.8 Občanská výchova

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Občanská výchova

Charakteristika předmětu občanská výchova

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět navazuje svým obsahem na předmět vlastivěda na 1. stupni ZŠ. Vyučovací předmět občanská výchova vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti.

Výuka se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Vede je k realistickému sebepoznání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat zodpovědnost za vlastní názory a chování i jejich důsledky. Rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády. Ukazuje způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje mysl jednotlivců pro osobní i občanskou zodpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** (dále jen OSV) – tematické okruhy *Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygienu*. **Výchova demokratického občana** (dále jen VDO) – tematické okruhy *Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát a Formy participace občanů v politickém životě*. **Multikulturní výchova** (dále jen MKV) – tematické okruhy *Lidské vztahy, Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity*. **Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech** (dále jen EGS) – tematické okruhy *Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět a Jsme Evropané*.

Vyučovací předmět občanská výchova úzce souvisí s vyučovacím předmětem dějepis, zeměpis, hudební výchova a s dalšími vyučovacími předměty.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Ve všech čtyřech ročnících je vyučována občanská výchova hodinu týdně. Základní formou výuky je výklad s ukázkami, který je doplňován diskuzemi, skupinovým vyučováním, soutěžemi, testy, besedou, projekcí, PC, dramatizací apod.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	1
7. ročník	1
8. ročník	1
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů,
- učí děti uvědomovat si vlastní pokrok za určitou dobu,
- používá zpětnou vazbu pro opakování i částečné vyvozování nového učiva.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- uplatňuje u žáků získané dovednosti k řešení jakéhokoliv problému.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky správně formulovat a vyjadřovat myšlenky, sdělit je tak, aby ostatní rozuměli,
- vede žáky k sebevědomému vystupování při komunikaci, odbourává bariéry.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k uplatňování individuálních schopností k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností,
- učí žáky umět si obhájit vlastní myšlenky.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k toleranci – rasové či náboženské odlišnosti,
- vede k dodržování pravidel slušného chování, respektování pravidel země,
- učí žáky poznávat dějiny cizích zemí,
- rozvíjí u žáků kulturní chování, upozorní na vhodné oblékání.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí hospodárně využívat pomůcky, sešity, učebnici apod.,
- vede žáky k práci s počítačem a internetem.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost,
- seznamuje žáky s novými technologiemi a učí je hodnotit jejich přínosy a rizika spojená s jejich využíváním.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Člověk ve společnosti • naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, • naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá, památná místa, • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, • kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, masová kultura, prostředky komunikace, • lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy v lidské nesnášenlivosti • zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	VDO • Občan, občanská společnost a stát EGS • Objevujeme Evropu

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Vnitřní svět člověka • vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí • systém osobních hodnot, sebehodnocení • stereotypy v posuzování druhých lidí Osobní rozvoj • životní cíle a plány • životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna • význam motivace aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji • podobnost a odlišnost lidí, posuzování a poznávání skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot Podobnost a odlišnost lidí • chování, prožívání, myšlení a jednání, vlastnosti, dovednosti, charakter, předpoklady	OSV • Sebecpznání a sebecpojetí OSV • Psychohygiena MKV • Lidské vztahy

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod,	Člověk, stát a právo - právní znaky státu – znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam, význam a formy voleb do zastupitelstev - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající	MKV - Princip sociálního smíru a solidarity - Etnický původ VDO - Formy participace občanů v politickém životě

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	Mezinárodní vztahy, globální svět • Evropská integrace – podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR • Globalizace – projevy, významné globální problémy	EGS • Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané
• rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	Stát a hospodářství • Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • Peníze – formy placení • Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, leasing, úvěry, splátkový prodej, rozpočet státu, význam daní • Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, pojištění, úročení, produkty finančního trhu • Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, fungování trhu	

• vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu		
---	--	--

4.9 Fyzika

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Fyzika

Charakteristika předmětu fyzika

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět fyzika se zabývá problematikou spojenou se zkoumáním zákonitostí přírodních jevů, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění těmto jevům a jejich zákonitostem. Pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Žáci si osvojují nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti k porozumění fyzikálním jevům a procesům vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i technické praxi. Získávají základní dovednosti k využití poznatků při řešení fyzikálních problémů a úloh a rozvíjejí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

Realizuje se tematický okruh průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** (dále jen OSV) – tematický okruh *Rozvoj schopností poznávání*.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Předmět fyzika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 1- 2 hodiny týdně.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání a směřují k tomu, aby si žáci osvojovali potřebné poznatky, dovednosti a požadované kompetence zejména prostřednictvím pokusů, samostatným pozorováním, prací ve skupinách a krátkodobými projekty.

V rámci výuky fyziky je žákům nabízena účast v soutěžích a olympiádách.

Pro výuku je k dispozici laboratoř vybavená pomůckami a didaktickou technikou.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	1
7. ročník	2
8. ročník	2
9. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyhledávali a třídili informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívali v procesu učení,
- vede žáky k propojování znalostí z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a pomáhá jim vytvářet si komplexnější pohled na svět,
- vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování, a k tomu, aby získané výsledky porovnávali, kriticky posuzovali a vyvozovali z nich závěry.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k samostatnosti při řešení problému, ke zvolení vhodného způsobu řešení a použití logického, matematického a empirického postupu při řešení problémů
- na příkladech je vede k vyhodnocování odlišných a shodných znaků, které mají vést k hledání konečného řešení problému.
- vede žáky k praktickému ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu,
- vede žáky k ověřování pravdivosti informací, k porovnávání jejich zdrojů,
- vede žáky k zapojení se do diskuse, obhajování svého názoru a vhodné argumentaci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k diskusi ve skupině i k debatě celé třídy a k efektivní spolupráci s druhými při řešení daného úkolu
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vede žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- vede žáky, k možnosti poskytnutí účinné pomoci podle svých možností a k zodpovědnému chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání znalostí v praxi,
- vede žáky k účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností
- vede žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, k jejich využívání při učení,
- vede žáky k samostatnému rozhodování které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít,
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Látky a tělesa • skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	
• změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Fyzikální veličiny • měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	OSV Rozvoj schopností poznávání
• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Magnetické pole • magnetická síla	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Pohyb těles; síly - pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý - gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa - tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Světelné děje vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Energie • přeměny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny • formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
• využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Mechanické vlastnosti tekutin • Pascalův zákon – hydraulická zařízení • hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• sestaví správně podle schématu el. obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří el. proud a napětí • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejích vlastností • využívá prakticky poznatky o působení mag. pole na cívku s proudem a vlivu změny mag. pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Elektromagnetické děje • elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač • elektrické pole – elektrická síla; elektrický náboj; tepelné účinky el. proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s el. přístroji a zařízeními • el. energie a výkon	
• rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Zvukové děje • vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku	
• zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• formy energie – výroba a přenos el. energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	

	Vesmír • sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	
--	--	--

4.10 Chemie

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Chemie

Charakteristika předmětu chemie

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět chemie vychází svým vzdělávacím obsahem z obsahu vzdělávací oblasti "Člověk a příroda" a je určen pro 2. stupeň základní školy. Směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Svou povahou se dotýká různých oblastí života a světa kolem sebe. Žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním procesům a jeho zákonitostem. Svou činností a badatelským charakterem výuky dává žákům potřebný základ k pochopení a využívání přírodovědných poznatků v praktickém životě. Učí se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti i vztahu mezi nimi. Žáci si při studiu chemie osvojují dovednosti metod empirických jako objektivně pozorovat, experimentovat, měřit, metod racionálních jako vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Žáci se učí porozumět souvislostem mezi stavem přírody, životním prostředím a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. – 9. ročníku 2 hodiny týdně. Formy výuky se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: - frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními, nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů, práce ve skupinách, demonstrační pokusy.

V rámci výuky chemie je žákům nabízena účast v soutěžích a příležitostných exkurzích. Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená pomůckami a IC technikou.

Název třídy	Dotace hodin
8. ročník	2
9. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení,
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek,
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie,
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení,
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí,
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení,
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty,
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podněcuje žáky k argumentaci,
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat, vyjadřovat vlastní názory,
- vede žáky k věcné formulaci myšlenek.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří podmínky, při kterých mohou žáci spolupracovat ve skupinách,
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi,
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných.

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování,
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí,
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc).

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k respektování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s chemickými látkami, řádem učebny,
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení,

- předkládá takové úkoly, aby žáci byli schopni získané poznatky využívat v běžné praxi.

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k získávání, vyhledávání a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- vede žáky ke kritické práci se získanými informacemi,
- vede žáky k efektivní komunikaci v digitálním prostředí,
- vede žáky k dodržování právních a etických norem spojené s využíváním převzatých zdrojů.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Pozorování, pokus a bezpečnost práce - vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek - zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	
- rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vod a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	Směsi - směsi – různorodé, stejnorodé roztoky - hmotnostní zlomek a koncentrace roztoků, koncentrovanější, zředěnější nasycený a nenasycený roztok - oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) - voda – destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody - vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	
- používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy	Částicové složení látek a chemické prvky částicové složení látek - atom, molekula, iont, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny	

a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	v chemických reakcích, elektrony • prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v PSP, protonové číslo • chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
• rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Chemické reakce • zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
• porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Anorganické sloučeniny • oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	Organické sloučeniny - uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíky s vícenásobnými vazbami a aromatické uhlovodíky - paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin - přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR- výroby, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály-cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - hořlaviny-význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky	

4.11 Přírodopis

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Přírodopis

Charakteristika předmětu přírodopis

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět přírodopis navazuje svým obsahem na předmět přírodověda na 1. stupni ZŠ.

V předmětu přírodopis se učí žák poznávat přírodu, její objekty, jevy a zákonitosti jako propojený systém, jehož složky na sebe vzájemně působí a ovlivňují se. Žák je veden k pochopení přírodních zákonitostí a nezastupitelné úlohy při udržení přírodní rovnováhy nutné pro existenci života na Zemi.

Předmět přírodopis je úzce spjat s ostatními předměty, zejména s fyzikou, zeměpisem a chemií.

Předmětem prolínají tato průřezová témata: **Environmentální výchova** (dále jen EV) – tematické okruhy *Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí*.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Ve všech čtyřech ročnících jsou vyučovány dvě hodiny týdně. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (přírodopisné obrazy, atlasy, PC, video, DVD), který je doplňován tematickými diskuzemi, referáty žáků, příležitostnými exkurzemi.

Výuka probíhá formou frontální výuky, uplatňuje se i skupinová práce žáků. V rámci výuky přírodopisu je žákům nabízena účast v soutěžích a olympiádách.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená pomůckami a didaktickou technikou.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	2
7. ročník	2
8. ročník	2
9. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyhledávali a třídili informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívali v procesu učení,
- vede žáky k používání vhodné literatury a dalších zdrojů informací a ke kritickému hodnocení pramenů,
- vede žáky k propojování znalostí z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a pomáhá jim vytvářet si komplexnější pohled na svět,
- vede žáky k samostatnosti při zpracování výpisků, vede je k zpracovávání referátů a prezentací.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému,
- vede žáky k samostatnosti při řešení problému,
- na příkladech je vede k vyhodnocování odlišných a shodných znaků, které mají vést k hledání konečného řešení problému.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti,
- vede žáky k užívání komunikačních a informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci s okolním světem,
- doporučí rozsah a délku projevu pro referát či prezentaci žáků.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině,
- používá zpětnou vazbu pro opakování a částečně i pro vyvozování nového učiva,
- vytvoří pravidla pro práci v týmu a klade důraz na jejich dodržování.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení základní ekologické souvislosti a environmentálních problémů,
- vede žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu, k možnosti poskytnutí účinné pomoci podle svých možností a k zodpovědnému chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností a závazků,
- vede žáky k využívání znalostí v praxi,
- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění, vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků,
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k používání digitálních technologií, aby usnadnil, zjednodušil a zefektivnil své pracovní postupy
- vede žáky k prezentaci svých pracovních výsledků pomocí digitálních prostředků
- vede žáky k získávání, vyhledávání a kritickému hodnocení digitálních informací a jejich adekvátní prezentaci pomocí vhodně zvolených prostředků.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Obecná biologie vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	EV základní podmínky života
- uvede na příkladech z běžného života význam virů bakterií v přírodě i pro člověka - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny bezobratlých živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- viry a bakterie -výskyt, význam, praktické využití Biologie hub - houby bez plodnic - houby s plodnicemi - lišejníky - význam, výskyt Biologie rostlin - řasy- poznávání, zařazování běžných zástupců - pozorování rostlinného těla - buňky, pletiva, orgány Biologie živočichů - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla živočichů - živ. buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jedno a mnohobuněčné, rozmnožování - vývoj, vývin a systém živočichů – prvoci, bezobratlí – žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci	

• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • aplikuje praktické metody poznávání přírody	Základy ekologie • organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému Praktické poznávání přírody • praktické metody poznávání přírody	EV • Ekosystémy
---	---	---

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Biologie živočichů • vývoj, vývin a systém živočichů - paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci • rozšíření, význam a ochrana živočichů • projevy chování živočichů	
• rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • aplikuje praktické metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	Biologie rostlin • anatomie a morfologie rostlin- stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin - kořen, stonek, list, květ, plod • fyziologie rostlin - principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • systém rostlin - poznávání a zařazování běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin • význam rostlin a jejich ochrana Praktické poznávání přírody	

	● praktické metody, poznávání přírody	
--	---	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozlišuje znaky savců - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny savců - určuje vybrané zástupce, zařazuje je do čeledí - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Savci - charakteristika a třídění významných druhů - hospodářsky významné druhy - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování	
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Biologie člověka - anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy – opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kožní, nervová, smyslová, hormonální, pohlavní, - ontogeneze člověka - nemoci, úrazy a prevence – zásady 1. pomoci, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	VZ(8) - dětství, puberta, dospívání - význam pohybu pro zdraví - výživa a zdraví

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
• uvede příklady dědičnosti v praktickém životě • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Biologie člověka • dědičnost a proměnlivost organismů Neživá příroda • vznik a stavba Země • nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků • vnější a vnitřní geologické děje - příčiny a důsledky • půdy - složení, vlastnosti a význam půdy	
• orientuje se v základních stupních fylogeneze člověka	Paleontologie • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi v jednotlivých geologických obdobích • fylogeneze člověka	EV • Základní podmínky života
• uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Základy ekologie • ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území a ochrana přírody • podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	Z(9) • ochrana přírody a životního prostředí EV • Vztah člověka k prostředí • Lidské aktivity a problémy životního prostředí

	• mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
--	--	--

4.12 Prvouka

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Prvouka

Charakteristika předmětu prvouka

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se základními právy a povinnostmi. Lidé a čas – orientace v dějích a čase. Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody – poznávání Země jako planety Sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody a její ochrany. Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** (dále jen OSV) – tematické okruhy *Osobnostní rozvoj*, *Sociální rozvoj*. **Multikulturní výchova** (dále jen MKV) – tematické okruhy *Kulturní difference*, *Lidské vztahy*. **Environmentální výchova** (dále jen EV) – tematické okruhy *Ekosystémy*, *Vztah člověka k prostředí*.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučuje se v 1. a 2. ročníku dvě hodiny týdně, ve 3. ročníku tři hodiny týdně. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze a besedy.

Název třídy	Dotace hodin
1. ročník	2
2. ročník	2
3. ročník	3

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- umožňuje provést jednoduché experimenty, kterými si žáci potvrdí nebo vyvrátí vyslovené hypotézy,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech, schopnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje samostatnost a tvořivost.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k porozumění různým druhům záznamů mluveného nebo psaného slova, obrazovým či symbolickým materiálům,
- učí žáky hodnotit svou práci i práci ostatních.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- seznamuje žáky s uměním vést dialog a respektovat názory druhých.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení a respektování rozlišných kultur, duchovních hodnot a tradic.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky důslednou kontrolou a svým přístupem k pozitivnímu vztahu k práci, k zodpovědnosti a získávání pracovních návyků,
- vyžaduje od žáků úplné dokončení práce, dodržování povinností a závazků.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • orientuje se v budově školy a v jejím nejbližším okolí, v okolí svého bydliště • seznámí se a vysvětlí pojmy související s dopravní výchovou	Místo, kde žijeme • domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola – prostředí školy, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace • obec – její části	
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • pojmenuje nejbližší rodinné příslušníky, seřadí členy dle věku	Lidé kolem nás • rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy • soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace • chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	OSV • Poznávání lidí
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • rozlišuje čas práce a odpočinku • porovná na příkladech odlišnosti života lidí • seznámí se s tradicemi a zvyky regionu	Lidé a čas • orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim, roční období • současnost a minulost v našem životě – průběh lidského života	

• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • rozpozná roční období • třídí rostliny podle nápadných znaků • porovná chování živočichů v závislostech na ročním období	Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody • látky a jejich vlastnosti • Země a vesmír – den a noc, roční období • Rostliny a živočichové – znaky života, výživa	
• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • popíše základní stavbu lidského těla • sestaví svůj režim dne • vysvětlí přínos otužování pro lidský organismus • vyjmenuje rizika setkání s cizí osobou • popíše postup přivolání pomoci při ohrožení	Člověk a jeho zdraví • péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba potravy, pitný režim • lidské tělo, stavba těla • osobní bezpečí, krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu • čísla tísňového volání	

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Místo, kde žijeme - domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace - obec – její části, význačné budovy - okolní krajina – orientační body a linie	
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - dokáže posoudit nesprávné chování a je veden k vysvětlení správného postupu nápravy	Lidé kolem nás - rodina – příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - právo a spravedlnost - práva a povinnosti žáků školy	OSV - Mezilidské vztahy - Poznávání lidí
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu - pojmenuje některé kulturní a historické památky v místě, kde žije	Lidé a čas - orientace v čase – určování času, denní režim, roční období, kalendáře, generace - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení - regionální památky – péče o památky	
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků - uvede příklady výskytu organismů ve známé	Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody rostliny, houby a živočichové v regionu	EV Ekosystémy

lokalitě • popíše viditelné změny v přírodě a v jednotlivých ročních obdobích • opakuje si poznatky o určených savcích a ptácích	• ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, likvidace odpadů, živelné pohromy	
• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • v případě potřeby požádá pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo • rozlišuje nemoc a úraz • uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi	Člověk a jeho zdraví • péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba potravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů • lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka • osobní bezpečí – krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru • návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek	

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- změny v nejbližším okolí, obci (městě) - dokáže začlenit obec do příslušného kraje - používá zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Místo, kde žijeme - domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace - obec - okolní krajina (místní oblast, region)	OSV - Rozvoj schopností poznávání EV - Vztah člověka k prostředí
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi	Lidé kolem nás - rodina - soužití lidí - chování lidí – pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - rizikové situace - rizikové chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy - kultura	OSV - Poznávání lidí MKV - Kulturní difference - Lidské vztahy
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost; - objasňuje odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a nyní	Lidé a čas - orientace v čase - současnost a minulost v našem životě - regionální památky - báje, pověsti, mýty – minulost kraje a předků	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a	Rozmanitost živé neživé a přírody, ochrana přírody látky a jejich vlastnosti –	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kooperace a kompetice EV

změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • rozlišuje prvky živé a neživé přírody • hodnotí a uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život	třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti • Země a vesmír • Rostliny a živočichové – průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě pro člověka • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, likvidace odpadů, živelné pohromy • voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, význam pro život • půda – vznik půdy a její význam • rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi	• Ekosystémy
• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • v případě potřeby požádá pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • dokáže přivolat lékařskou pomoc	Člověk a jeho zdraví • péče o zdraví, zdravý živ. styl, denní režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních • lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka • osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) • návykové látky a zdraví –	OSV • Rozvoj schopností sebepoznání • Psychohygienu

	návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – integrovaný záchranný systém	
--	--	--

4.13 Přírodověda

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Přírodověda

Charakteristika předmětu přírodověda

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Předmět přírodověda navazuje na výchovné a vzdělávací cíle předmětu prvouka. Tyto cíle jsou rozšiřovány v tematických okruzích Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sami sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Učí se poznávat, že Země a život na ní tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí a jsou v rovnováze a jakékoli narušení může být pro další život rozhodující.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Předmět přírodověda je vyučován jednu hodinu týdně ve 4. ročníku a jednu hodinu týdně v 5. ročníku.

Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze a besedy.

Název třídy	Dotace hodin
4.ročník	1
5.ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- rozvíjí schopnost žáků pracovat s různými druhy informací a ty pak na základě jejich pochopení efektivně využívat v procesu učení,
- vytváří zdravě soutěživé prostředí a vhodnou motivací rozvíjí u žáků samostatnost, kooperaci a zájem o předmět.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje samostatnost a tvořivost,
- zadává žákům témata, která vyžadují spolupráci při hledání možností řešení problému.

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje u žáků schopnost formulovat své názory a tolerantně přistupovat k názorům druhých,
- vyžaduje kultivovaný a spisovný projev.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině, ke kolegiální radě či pomoci.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k řešení problémů souvisejících s ochranou životního prostředí.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky využívat svých dovedností v běžné praxi a zdůrazňuje nutnost osvojení si teoretických znalostí,
- vede žáky k důslednému dodržování vymezených pravidel, k ochraně zdraví.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; a jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti,
- vede žáky samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešení problému použít,
- vede žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Rozmanitost přírody • přímé pozorování přírody: podzim, zima, jaro, léto a přizpůsobení organismů změnám v přírodě • životní podmínky organismů, vzájemné vazby • přírodní společenstva, v lese, na poli, v okolí lidských obydlí, na louce, u vody a ve vodě • neživá příroda – horniny a nerosty • látky a jejich vlastnosti • voda a vzduch • rostliny, houby, živočichové • části kvetoucích rostlin a jejich význam • domácí zvířata a jejich chov • ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody • živelné pohromy a ekologické katastrofy	
• vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem	Místo, kde žijeme • okolní krajina – rozšíření rostlinstva a živočichů, přírodní zajímavosti v	

posoudí jejich význam	okolí domu	
• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Lidé a čas • orientace v čase – kalendáře, režim dne, roční období	
• využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ▪ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Člověk a jeho zdraví • lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy člověka • péče o zdraví - životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • přivolání první pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné	

	pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
--	--	--

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Rozmanitost přírody • nerosty a horniny, půda • vesmír a Země • rovnováha v přírodě • životní podmínky • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	

• využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Člověk a jeho zdraví • lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce • vývoj jedince • péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),	
---	---	--

	šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • přivolání první pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Lidé kolem nás • rodina, soužití lidí • právo a spravedlnost • základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi • situace hromadného ohrožení	

4.14 Vlastivěda

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Vlastivěda

Charakteristika předmětu vlastivěda

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Obsahem učiva ve 4. ročníku je elementární přiblížení vybraných významných osobností a událostí českých dějin a hlavních etap vývoje společnosti od pravěku až po vládu Habsburků. V zeměpisné části učiva jsou žáci vedeni k porozumění pojmů domov, krajina, národ. Vyjmenují a popisují státní symboly České republiky. Snaží se o pochopení základů státního zřízení a politického systému České republiky. Výuka je stavěna na schopnosti orientace na vlastivědné mapě České republiky. V 5. ročníku žáci navazují na poznatky o historických událostech získaných v předchozím ročníku a prohlubují je. Snaží se posoudit změny ve způsobu života v novověku, seznamují se s významem vědy a techniky pro rozvoj výroby. Charakterizují svými slovy politický a kulturní život českých zemí koncem 19. a počátkem 20. století. Těžištěm zeměpisné části výuky v 5. ročníku je opět schopnost orientace na vlastivědné mapě České republiky a Evropy. Žáci popisují polohu ČR v Evropě, určují sousední státy ČR. Stručně posuzují přírodní podmínky, hospodářskou a společenskou vyspělost ČR a evropských států. Vyhledávají na mapách a vyjmenovávají jednotlivé světadíly, oceány na Zemi, významná evropská města a střediska cestovního ruchu. Získávají základní poznatky o procesu sjednocování Evropy - Evropská unie.

Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které soužití lidí provázejí.

Podstatou tematických okruhů je vyvolat zájem žáků o minulost, a o kulturní bohatství regionu a celé země.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** (dále jen OSV) – tematický okruh *Sebepoznání a sebepojetí*. **Výchova demokratického občana** (dále jen VDO) – tematický okruh *Občan, občanská společnost a stát*. **Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech** (dále jen EGS) – tematický okruh *Evropa a svět nás zajímá*. **Multikulturní výchova** (dále jen MKV) – tematický okruh *Lidské vztahy*.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Časová dotace vlastivědy je ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá frontálně ve třídě, počítačové učebně. V hodinách žáci pracují individuálně i ve skupinách. Výuku vlastivědy vhodně doplňují obrazy, mapy a plány, filmy, besedy, výstavy, exkurze, školní výlety.

Název třídy	Dotace hodin
4. ročník	2
5. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k používání různých informačních zdrojů, a tak rozvíjí schopnost žáků pracovat s různými druhy informací a ty pak na základě jejich pochopení efektivně využívat v procesu učení,
- vytváří zdravě soutěživé prostředí a vhodnou motivací rozvíjí u žáků samostatnost, kooperaci a zájem o předmět,
- upevňuje sebevědomí žáků zadáváním úkolů přiměřených úrovni jejich individuálních schopností.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje samostatnost a tvořivost,
- vede žáky k vyjádření vlastního názoru a vhodné argumentaci,
- vede žáky k uvědomění si zodpovědnosti za své rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí žákovu schopnost prezentovat společné stanovisko,
- vede žáky k porozumění různým druhům záznamů mluveného nebo psaného slova, obrazovým či symbolickým materiálům,
- vede žáky k ohleduplnosti a taktu,
- vede žáky ke spolupráci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- seznamuje žáky s uměním vést dialog a respektovat názory druhých,
- vede žáky ke spolupráci ve skupině, ke kolegiální radě či pomoci.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení a respektování rozlišných kultur, duchovních hodnot a tradic.
- vede žáky adekvátně k věku ke sledování aktuálního dění v zemi v kontextu Evropa a svět,
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie, šikany a nacionalismu.

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje od žáků úplné dokončení práce, dodržování povinností a závazků,
- výuku doplňuje exkurzemi,
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině nebo státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtý a plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Místo, kde žijeme - obec (město), místní krajina- její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města) význačné budovy, dopravní síť - zeměpisná poloha - okolní krajina (místní oblast region) - zemský povrch a jeho tvary, půda, rostlinstvo, živočišstvo, životní prostředí, mapa místní oblasti, orientace, světové strany - mapy obecně zeměpisné a tematické (obsah, grafika, vysvětlivky) - regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit,	Lidé kolem nás - vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky	VDO Občan, občanská společnost a stát

kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		
• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Lidé a čas • orientace v čase a časový řád, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet • současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny • regionální památky, péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost • báje, mýty, pověsti, minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	OSV • Sebepoznání a sebepojetí

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - rozlišuje mezi náčrtý a plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Místo, kde žijeme - domov, krajina, národ - základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly - ČR, poloha v Evropě, přírodní podmínky území, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo - cestovní ruch a rekreace v jednotlivých oblastech ČR, Evropy - ČR, Evropa a svět - kontinenty - evropské státy - EU - cestování	EGS Evropa a svět nás zajímá
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Lidé kolem nás - kultura, podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura - právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromé vlastnictví, duševních hodnot	MKV Lidské vztahy
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní	Lidé a čas orientace v čase a časový řád, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet	

základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	• současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny • regionální památky, péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	
---	---	--

4.15 Zeměpis

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Zeměpis

Charakteristika předmětu zeměpis

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět zeměpis navazuje svým obsahem na předmět vlastivěda na 1. stupni ZŠ.

Vyučovací předmět zeměpis přináší základní poznatky o vzájemné interakci přírodních, společenských a technických jevů na Zemi v reálném čase. Důraz je kladen na všeobecnou zeměpisnou orientaci s regionálním přístupem k řešeným problémům.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat **Výchova demokratického občana** (dále jen VDO) – tematický okruh *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování*. **Multikulturní výchova** (dále jen MKV) – tematický okruh *Multikulturalita*. **Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech** (dále jen EGS) – tematický okruh *Evropa a svět nás zajímá*. **Mediální výchova** (dále jen MDV) - tematický okruh *Fungování a vliv médií ve společnosti*.

Vyučovací předmět zeměpis je úzce spjat s ostatními předměty, zejména s přírodopisem, fyzikou a občanskou výchovou.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Ve všech čtyřech ročnících jsou vyučovány dvě hodiny týdně. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (zeměpisné mapy, video, DVD), který je doplňován tematickými diskuzemi, referáty žáků, příležitostnými exkurzemi, ve výuce je uplatňováno využívání vhodné digitální techniky a aplikací.

Výuka probíhá formou frontální výuky, uplatňuje se i skupinová práce žáků. V rámci výuky zeměpisu je žákům nabízena účast v soutěžích.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	2
7. ročník	2
8. ročník	2
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyhledávali a třídili informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívali v procesu učení,
- vede žáky k používání vhodné literatury a dalších zdrojů informací,
- vede žáky k propojování znalostí z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a pomáhá jim vytvářet si komplexnější pohled na svět.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému,
- vede žáky k samostatnosti při řešení problému.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému ústnímu i písemnému projevu,
- vede žáky k užívání komunikačních a informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci s okolním světem,
- vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků,
- zařazuje do výuky řízenou diskuzi, během níž si žáci ověřují, zda porozuměli mluvčímu a zda umějí klást otázky vedoucí k cíli diskuze.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině,
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, ke schopnosti se vcítit do situace druhých lidí,
- vede žáka k tomu, aby odmítal útlak a hrubé zacházení,
- vede žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví,
- vede žáky k pochopení základních ekologických souvislostí, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní

Učitel

- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků,
- vede žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k úspěšnému ovládní běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb s cílem posílení schopností žáků využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti,
- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- vede žáky ke kritickému posuzování, získávání a vyhledávání dat, jejich spravování a sdílení,
- vede žáky k vyjadřování pomocí digitálních prostředků,
- vede žáky k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce,
- vede žáky ke kritickému hodnocení přínosu a rizik využívání digitálních technologií,
- vede žáky k etickému jednání v digitálním prostředí.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
• prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země • zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Planeta Země • tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období • světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	
• organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Mapa – obraz Země Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze • orientační body, jevy, pomůcky a přístroje • stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu • odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu • jednoduché panoramatické náčrtky krajiny • situační plány, schematické náčrtky, pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů Geografická kartografie a topografie • glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti • měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke	

	světovým stranám • praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě Komunikační geografický a kartografický jazyk • vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy • základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové útvary • plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly • hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky • statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	
• rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry • rozlišuje na	Přírodní složky a oblasti Země Systém přírodní sféry na planetární úrovni • geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti Krajinná sféra • přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky	

konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	a prvky přírodní sféry Krajina • přírodní a společenské prostředí, typy krajin	
• posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství • lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Obyvatelstvo světa • základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	EGS • Evropa a svět nás zajímá

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
• lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Světadíly, oceány, makroregiony světa • určující a porovnávací kritéria • jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) Modelové regiony světa • vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
• lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a	Světadíly, oceány, makroregiony světa, Evropa • určující a porovnávací kritéria; • jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti, (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) Česká republika • zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo • základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry • rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství • transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady • hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu Regiony České	

nadnárodních institucích, organizacích a integracích států • vymezí a lokalizuje místní oblast – region podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	republiky • územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech Místní region • zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)	
---	--	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
• organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, grafů, diagramů a dalších informačních zdrojů • v praxi uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství • lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách světadílů hlavní geopolitické změny a politické problémy ve světových regionech • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na	Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy • aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace Světové hospodářství • sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně Regionální společenské, politické a hospodářské útvary • porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace • hlavní a periferní hospodářské oblasti světa • politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska Vztah přírody a společnosti • udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody,	PŘ (9) • ochrana přírody a životního prostředí MKV • Multikulturalita VDO • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MDV • Fungování a vliv médií ve společnosti

životní prostředí • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• globální ekologické a environmentální problémy lidstva Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	
---	--	--

4.16 Hudební výchova

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Hudební výchova

Charakteristika předmětu hudební výchova

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jednu hodinu týdně od 1. po 9. třídu ZŠ.

Hlavními složkami hudební výchovy jsou pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti doplněné hudebně pohybovými aktivitami. Žáci se učí pracovat se svým hlasem, osvojují si písně různých hudebních žánrů, poznávají hudbu v jejich stylových, žánrových i funkčních podobách. Pěveckými, poslechovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a tvořivými činnostmi rozvíjí hudebnost žáků. Pomáhá jim vytvořit si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Zpěv je prostředkem vyjádření radosti a pohody. Žáci mají příležitost uplatňovat své individuální hudební schopnosti a dovednosti.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Výuka probíhá ve všech ročnících ZŠ hodinu týdně. Výuka se uskutečňuje v odborné učebně hudební výchovy, ve které se nacházejí hudební nástroje. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Pro výuku je také k dispozici učebna s PC a dataprojektorem. Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí :

vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev, intonace a vokální improvizace, hudební rytmus, orientace v notovém záznamu, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti, reflexe vokálního projevu

instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje, vyjadřování hudebních myšlenek pomocí hudebního nástroje, tvorba doprovodů

hudebně pohybové činnosti – pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru

poslechové činnosti – hudební dílo a autor, hudební styly a žánry, aktivní vnímání hudby

pojmosloví – na 2. stupni ZŠ – jedná se o vztahy mezi pojmy v HV a praxi.

Název třídy	Dotace hodin
1. ročník	1
2. ročník	1
3. ročník	1
4. ročník	1
5. ročník	1
6. ročník	1
7. ročník	1
8. ročník	1
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby,
- učí žáky používat odbornou terminologii,
- učí žáky nalézat souvislosti mezi získanými poznatky a jejich využitím v praxi,
- podle potřeby žákům pomáhá a umožní jim zažít úspěch.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů,
- vede žáky k postihování hudebního proudu znějící skladby,
- předkládá žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytuje dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že každý člověk je jedinečná osobnost, která vnímá určitou hudbu jinak.

Kompetence komunikativní

Učitel

- ukáže žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem,
- poskytuje dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu,
- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vysvětlí a vybuduje zásady chování na kulturních akcích,
- na základě respektování názorů každého žáka buduje v dětech důvěru,
- poskytuje prostor pro osobité hudební projevy žáků.

Kompetence občanské

Učitel

- vysvětlí žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví,
- buduje v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost,
- vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění,
- seznamuje žáky s významnými hudebními díly a jejich autory.

Kompetence pracovní

Učitel

- objasní žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby jako vhodného prostředku pro dorozumívání,
- vede žáky k vyjadřování osobních prožitků i postojů,
- sleduje při hodině pokrok všech žáků.

Kompetence digitální

Učitel

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev: pěvecké návyky a dovednosti (nasazení a tvorba tónů, dýchání, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus a rytmus řeči – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - hudební hry	
využívá jednoduché hudební nástroje	Instrumentální činnosti - hra na jednoduché hudební nástroje (Orffův instrumentář) - rytmizace - hudební hry (ozvěna)	
reaguje pohybem na znějící hudbu	Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybová improvizace tancem, gestem - správné držení těla	
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a	Poslechové činnosti - kvalita tónů – délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky: rytmus, melodie, barva, melodie vzestupná a sestupná	

vokálně instrumentální	• lidský hlas a hudební nástroj	
------------------------	---	--

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev: pěvecké návyky (nasazení a tvorba tónů, dýchání, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - rytmus řeči a hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu	
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - doprovodí spolužáka na rytmické nástroje	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje (Orffův instrumentář) - rytmizace, melodizace, hudební hry, hudební improvizace - tvorba doprovodů, předehra, mezihra, dohra	
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - reaguje pohybem na a rytmické změny	Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření hudby, reakce na změny v proudu znějící hudby - orientace v prostoru - pamětné uchování reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách apod.	
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,	Poslechové činnosti - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky a hudební prvky - rytmus, melodie, barva, melodie vzestupná a sestupná	

instrumentální a vokálně instrumentální • rozliší sílu zvuku, pozorně vnímá jednoduché skladby		
---	--	--

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
zpívá v jednohlase či dvojhlas	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev- pěvecké dovednosti (dýchání, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv) - hlasová hygiena - hudební rytmus -realizace písni ve 3/ 4 a 4/4 taktu - dvojhlas a vícehlas - intonace, vokální improvizace, hudební hry	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře - rytmizace, melodizace hudební hry, hudební improvizace (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu)	
- reaguje pohybem na znějící hudbu - pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie - rozliší sílu zvuku	Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby- pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru – reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché	

	lidové tance	
poslechem rozpozná vybrané hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti - kvality tónů, vztahy mezi tóny- délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky, prvky – pohyb melodie, rytmus - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly a žánry- hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.	

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - zpívá písň v přirozeném rozsahu k individuálním schopnostem - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv) hlasová hygiena - hudební rytmus- realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - intonace v dur a moll - dvojhlas a vícehlas a kánon - grafický záznam vokální hudby - nota jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písň – čtení a zápis	
- využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni - vytváří jednoduché přede hry, mezi hry a do hry a provádí elementární hudební improvizace	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře, popř. zobcovou flétnu - rytmizace, melodizace a improvizace – tvorba přede her, mezi her s využitím tónového materiálu písň, hudební doprovod	
ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - orientace v prostoru- pamětné uchování reprodukce pohybů při	

	tanci či pohybových hrách apod.	
poslechem rozpozná vybrané hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti - kvality tónů - vztahy mezi tóny - hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, kontrast a gradace - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly a žánry - hudební formy (malá a velká písňová variace) - interpretace hudby (slovní vyjádření, jaká je to hudba) „verbalizace“ ve smyslu, jaká je to hudba a proč je taková - melodie vzestupná a sestupná	

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách - zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem - využívá při zpěvu získané pěvecké dovednosti, správně hospodaří s dechem	Vokální činnosti - rozšiřování hlasového rozsahu, práce s dechem, hlasová hygiena - dvojhlas a vícehlas – kánon a lidový dvojhlas - intonace a vokální improvizace - záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, orientace v notovém záznamu	
- využívá jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - vytváří jednoduché přede hry, mezi hry a do hry a provádí elementární hudební improvizace	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – Orffovy nástroje, keyboard - rytmizace, melodizace, hudební improvizace - grafický záznam melodie – rytmické schéma jednoduché skladby, čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů - tvorba přede her, mezi her a do her s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a – b)	
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních	Hudebně pohybové činnosti taktování, pohybový	

schopností a vytváří pohybové improvizace	doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby – pantomima a pohybová improvizace • orientace v prostoru – pamětné uchování tanečních pohybů	
• rozpozná v proudu znějící hudby některé z hudebních výrazových prostředků • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Poslechové činnosti • kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny- souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky a hudební prvky- rytmus, melodie, harmonie, kontrast a gradace, zvukomalba • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudební styly a žánry • hudební formy – malá a velká písňová forma, • interpretace hudby	

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků	Hudebně pohybové činnosti - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - orientace v prostoru	
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché improvizace - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při vlastní pohybové ztvárnění hudebních aktivitách	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje - Orffův instrumentář, Bobotubes, zobcové flétny - záznam hudby - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev, rozšiřování hlasového rozsahu, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv - hudební rytmus - orientace v notovém záznamu vokální skladby	
- orientuje se v proudu znějící hudby a přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - využívá digitální technologie, aby si	Poslechové činnosti orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie apod.	

usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce	• hudební dílo a jeho autor -hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • hudební styly a žánry	
• žák se orientuje v oblasti hudebních pojmů a značek • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Pojmosloví • vokální a instrumentální hudba • hudební výrazové prostředky • značky v notovém zápise • hudební formy	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, provádí jednoduché hudební improvizace	Vokální činnosti • hudební rytmus • hlasová hygiena • prevence onemocnění hlasu • rozvoj hudebního sluchu • rozvoj hudební představivosti • notový zápis	
• rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými prvky umění	Poslechové činnosti • různé hudební styly a žánry • interpretace hudby • monofonická a polyfonická hudba • hudební formy • hudební nástroje ve skladbě • lidské nešvary v hudbě	
• vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků	Instrumentální činnosti • záznam hudby • notační programy na PC • instrumentální doprovody	
• zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	Pojmosloví • lidová hudba • etnická hudba • hlasová hygiena • stupnice • polyfonní hudba • muzikál – český a světový	
• využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních	Hudebně pohybové	

aktivitách	činnosti - pohybové reakce - základní taneční kroky	
--	---	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně - seznámí se s charakteristickými prvky jazzové hudby - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě	Vokální činnosti - reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev – sebehodnocení - nápravy hlasové nedostatečnosti - intonace a vokální improvizace - durové a mollové tóniny - harmonická opora	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - rozliší základní vlastnosti tónu, sluchem rozliší melodii sestupnou a vzestupnou	Poslechové činnosti - poslech různých žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rozdílů - skladba v kontextu doby - moderní hudební nástroje - vývoj světové a klasické hudby	
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb - provádí jednoduché hudební improvizace - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Instrumentální činnosti - hra na Orffovy nástroje - nástrojová improvizace - užití PC jako hudebního doprovodu - vyjadřování představ - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Hudebně pohybové činnosti - taneční kroky - společenské tance - modifikace základních	

• ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	kroků • orientace v prostoru Pojmosloví • antificiální hudba • nonartificiální hudba • světové hudební žánry • moderní a komerční hudba • stupnice	
---	---	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
▪ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ▪ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i více hlase	Vokální činnosti • rozvoj hudebního sluchu • rozvoj hudební představivosti • zachycení rytmu • notový záznam • reflexe vokálního projevu	
▪ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ▪ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Instrumentální a pohybové činnosti • tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy • hra na hudební nástroj • zápis písní a skladeb • tvorba vlastní písně	
▪ postihuje výrazové prostředky ▪ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ▪ využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce	Poslechová činnost • hudební dílo a jeho autor • hudební skladba v kontextu s ostatním uměním • hudební styly a žánry • nahrávací a záznamová technika • vývoj české klasické a moderní hudby • vlastní interpretace hudby • prezentace oblíbených žánrů • hudba a film	
▪ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních	Hudebně pohybové	

aktivitách	Činnosti • taneční kroky • společenské tance • latinskoamerické tance • současné trendy v pohybu • modifikace základních kroků • orientace v prostoru	
▪ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ▪ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Pojmosloví • artificiální hudba • nonartificiální hudba • světové hudební žánry • moderní a komerční hudba	

4.17 Výtvarná výchova

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu výtvarná výchova

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Výtvarná výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání, myšlení, cítění, prožitky, představivost a fantazii. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit. Žák se postupně učí vytvářet si vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitiva i negativa, je veden k všímání si okolního světa.

Vzdělávací obsah zahrnuje tři okruhy.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

V 1., 2., 5., 7., 8. a 9. ročníku je jedna vyučovací hodina týdně. Ve 3., 4. a 6. ročníku pak dvě hodiny týdně.

Výuka probíhá většinou ve třídách. Základní formou je samostatná práce žáků doplněná výkladem učitele, ukázkami výkresů, tematickými diskuzemi, ve vyšších ročnících referáty žáků, příležitostnými návštěvami galerií a výstav výtvarníků, exkurzemi do ateliérů. Podle volby tématu je zařazována práce v plenéru.

Název třídy	Dotace hodin
1. ročník	1
2. ročník	1
3. ročník	2
4. ročník	2
5. ročník	1
6. ročník	2
7. ročník	1
8. ročník	1
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje zapojení žáků do soutěží,
- umožňuje provést jednoduché výtvarné experimenty,
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech, schopnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků,
- umožňuje žákům prostřednictvím tvořivé činnosti vyjádřit své emoce,
- poskytuje prostor pro prezentaci vlastní tvorby.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k otevřenému upozorňování na problémy,
- vede žáky k vyjádření vlastního názoru a vhodné argumentaci,
- vede žáky k uvědomění si zodpovědnosti za své rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky hodnotit svou práci i práci ostatních,
- vede žáky k ohleduplnosti a taktu, respektovat, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině, ke kolegiální radě či pomoci,
- vytvoří společně pravidla pro práci v týmu a klade důraz na jejich dodržování,
- učí žáky rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví,
- vede žáky k pochopení a respektování rozlišných kultur, duchovních hodnot a tradic,
- podporuje zájem žáků podílet se na výzdobě tříd i chodeb, na úpravě okolí školy.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky důslednou kontrolou a svým přístupem k pozitivnímu vztahu k práci, k zodpovědnosti a získávání pracovních návyků,
- vyžaduje od žáků úplné dokončení práce, dodržování povinností a závazků,
- učí žáky využívat svých dovedností v běžné praxi a zdůrazňuje nutnost osvojení si teoretických znalostí,
- vede žáky k adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k používání digitálních technologií, aby usnadnil, zjednodušil a zefektivnil své pracovní postupy,
- vede žáky k prezentaci svých pracovních výsledků pomocí digitálních prostředků,
- vede žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti - linie, barva, tvary - kompozice plochy - dekorativní práce, výtvar. rytmus - umělecká výtvarná tvorba (ilustrátoři - dětských knih) Uplatňování subjektivity - výtvarné vyjádření prožitků - prostorové vyjadřování - výtvarné dotváření přírodnin, předmětů – volná malba - ilustrace textů Ověřování komunikačních účinků - výtvarné vyjádření na základě vlastního prožitku i fantazie - volný projev - prezentování vlastní tvorby	

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vnímá události různými smysly vizuálně je vyjadřuje - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti - linie (kultivace, výrazové možnosti), tvary, barvy (základní, světlé, tmavé, kontrast), jejich kombinace - dekorativní práce, výt. rytmus - kompozice plochy, uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti - vizuálně – obrazné vyjádření podnětů vnímaných různými smysly - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film, televize Uplatňování subjektivity - vyjádření prožitků, představ, fantazie, nálady - různé typy vizuálně obrazných vyjádření (prostorové objekty, volná malba, ilustrace textů...) - výtvarné dotváření předmětů a přírodnin - plastické vyjádření - modelování z plastelíny, papíru, přírodních materiálů Ověřování komunikačních účinků - popisování výsledků vlastní tvorby - utváření osobního postoje v	

	komunikaci - prezentování vlastní tvorby	
--	---	--

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti - malba - míchání barev, hra s tóny a odstíny barev - uspořádání objektů do celku na základě jejich výraznosti, velikosti - dekorativní práce - emocionální malba; kresba - výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše (tvar, objem, textura), - využití různých materiálů - výtvarné využití náhodnosti a představ, základní prostorové objekty z modelovací hmoty i papíru Uplatňování subjektivity - různé druhy vnímání vizuálně obrazných vyjádření (vizuální, haptické, statické, dynamické) - odlišná hlediska motivace vizuálně obrazných vyjádření (fantazijní, založená na smyslovém vnímání) - techniky plastického vyjádření - modelování z papíru, drátů, přírodního materiálu, plastelíny aj., Ověřování komunikačních účinků - utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupiny - koláž, ilustrace, socha	

	• prezentování vlastní tvorby • vzájemná komunikace mezi spolužáky o obsahu vizuálně obrazných vyjádření • proměny komunikačního obsahu (záměry tvorby a proměny obsahu ve vlastním zpracování)	
--	---	--

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky, postupy - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti - uspořádání objektů do celku na základě jejich výraznosti, velikosti - dekorativní práce - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazná vyjádření podnětů vnímaných ostatními smysly) - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film, televize Uplatňování subjektivity - vyjádření pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - různé typy vizuálně obrazných vyjádření (objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, fotografie,...), jejich rozlišení a uplatnění - různé druhy vnímání vizuálně obrazných vyjádření (vizuální, haptické, statické, dynamické) - odlišná hlediska motivace vizuálně obrazných vyjádření (fantazijní, založená na smyslovém vnímání) Ověřování komunikačních účinků - utváření a zdůvodňování	

	osobního postoje v komunikaci • prezentování vlastní tvorby • vzájemná komunikace mezi spolužáky o obsahu vizuálně obrazných vyjádření • proměny komunikačního obsahu (záměry tvorby a proměny obsahu ve vlastním zpracování)	
--	--	--

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky, postupy - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti - linie (kultivace, výrazové možnosti, umístění v ploše) - barvy (světlé, tmavé, teplé, studené, kontrast, míchání) objemy, tvary, textury - uspořádání objektů do celku na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření - dekorativní práce - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazná vyjádření podnětů vnímaných ostatními smysly) - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film, televize, reklama, tiskoviny, elektronická media, fotografie, jejich smyslové účinky Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, fantazie, představ, emocí a osobních zkušeností (manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby) - různé typy vizuálně	

	obrazných vyjádření (objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, fotografie, comics, reklama,...), jejich rozlišení a uplatnění • různé druhy vnímání vizuálně obrazných vyjádření (vizuální, haptické, statické, dynamické) • odlišná hlediska motivace vizuálně obrazných vyjádření (fantazijní, založená na smyslovém vnímání) Ověřování komunikačních účinků • utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci • prezentování vlastní tvorby • odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření (v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v níž se žák pohybuje) • proměny komunikačního obsahu (záměry tvorby a proměny obsahu ve vlastním zpracování)	
--	---	--

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Rozvíjení smyslové citlivosti • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury; • vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření (základy zátiší, návrhy, studie předmětu) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba (fotografie, film) Uplatňování subjektivity • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; • výběr, uplatnění a interpretace • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - vnímání obrazných vyjádření (statické, dynamické) • typy vizuálně obrazných	

	vyjádření (hračky, ilustrace textů, fotografie, reklama) Ověřování komunikačních účinků • - osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování (základní názvosloví) • - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - prezentace výsledků tvorby ve veřejném prostoru • - proměny komunikačního obsahu - záměr tvorby	
--	---	--

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Rozvíjení smyslové citlivosti • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury; • uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření (portrét, figura, perspektiva, prostorové práce) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních) Uplatňování subjektivity • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • manipulace s objekty,	

	pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; • výběr, uplatnění a interpretace (postava a pohyb těla - umístění postavy v prostoru, stínování, obličej, proporce obličej) • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • typy vizuálně obrazných vyjádření (objekty v prostoru, statické práce, plastika) Ověřování komunikačních účinků • osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - prezentace výsledků tvorby ve veřejném prostoru • proměny komunikačního obsahu (proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření)	
--	---	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku, • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností	Rozvíjení smyslové citlivosti • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a čas. průběhu • vzájemné postavení objektů (prostorové práce + uspořádání na základě jejich výraznosti – portét) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba - fotografie, film • kombinace a variace ve vlastní tvorbě • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů Uplatňování subjektivity • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a	

a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	osobních zkušeností (akční tvar kresby, kresba podle modelu a její proměny) - proporční zákonitosti postavy • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - vnímání obrazných vyjádření (statické, dynamické) • typy vizuálně obrazných vyjádření - malba suchým pastelem, animovaný film Ověřování komunikačních účinků • osobní postoj v komunikaci • odlišné interpretace obrazných vyjádření • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace • proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
---	--	--

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku; • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační	Rozvíjení smyslové citlivosti • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh ve statickém i dynamickém vyjádření • prostorové práce (s figurativním námětem) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření • tiskoviny, televize, elektronická média, reklama - výběr kombinace a variace ve vlastní tvorbě • reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly • reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických aj.) - kombinování výtvarných technik	

účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Uplatňování subjektivity • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) • reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech • typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, fotografie; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Ověřování komunikačních účinků • osobní postoj v komunikaci - kritéria pozorování a zdůvodňování obrazných vyjádření • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora;	
--	---	--

	• prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace • proměny komunikačního obsahu • historické, sociální a kulturní souvislosti	
--	---	--

4.18 Výchova ke zdraví

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu výchova ke zdraví

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět výchova ke zdraví směřuje k tomu, aby se žáci orientovali v základních otázkách zdraví, zdravého životního stylu i v širších problémech mezilidských vztahů. Přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat v běžném životě.

Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby získávali základní poznatky sami o sobě, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní a zdraví jiných. Jde tedy o poznávání zásadních životních hodnot a postupné utváření postojů k nim.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** (dále jen OSV) – tematické okruhy *Seberegulace a sebeorganizace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika*. **Mediální výchova** (dále jen MDV) – tematický okruh *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*.

Výchova ke zdraví navazuje svým obsahem na předměty tělesná výchova, přírodopis, občanská výchova.

ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Výchova ke zdraví je vyučována v 9. ročníku jako samostatný předmět, jehož časová dotace je jedna hodina týdně. Výuka probíhá v učebnách, ve volné přírodě, nebo v tělocvičně.

Při realizaci tohoto vyučovacího předmětu je kladen důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových situacích. Proto bude výuka probíhat také formou různých her, skupinových sezení, scének, skupinové práce apod. Bude doplňována přednáškami a besedami podle aktuální nabídky v průběhu školního roku a podle potřeb třídy. Výuka je také těsně propojena se školními preventivními programy a projekty.

Název třídy	Dotace hodin
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok,
- vytváří zdravě soutěživé prostředí a vhodnou motivací rozvíjí u žáků samostatnost, vzájemnou spolupráci a zájem o předmět.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vnímání problémové informace a k potřebě snažit se řešit problém,
- vede žáky k potřebě obhájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a kultivovaný ústní projev,
- vede žáky k účinnému zapojení do diskuse,
- vysvětluje potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- snaží se vytvořit každému žákovi podmínky k úspěchu,
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci účinně spolupracovat ve skupinách,
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,
- vede žáky, aby v případě potřeby požádali o pomoc anebo ji druhým sami poskytli.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby respektovali názory ostatních,
- vede žáky k zodpovědnosti v rozhodování se podle dané situace,
- vede žáky k potřebě formovat si volní a charakterové rysy.

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a ovládání základních pracovních a bezpečnostních postupů,
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání nových informací a využívání znalostí z běžné praxe,
- pomáhá žákům efektivně organizovat svou práci.
-

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti,
- vede žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na duševní zdraví,
- vede žáky k etickému jednání při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

D) OBSAH PŘEDMĚTU**9. ročník**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití • vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy • Komunikace
• vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Změny v životě člověka a jejich reflexe • dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	PŘ (8) • Dětství, puberta, dospívání
• respektuje změny	Osobnostní a sociální rozvoj • sebepoznání a sebepojetí	

v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	– vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity • seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování • psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
• posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich	Zdravý způsob života a péče o zdraví • výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na	PŘ (8) • Význam pohybu pro zdraví • Výživa a zdraví OSV • Seberegulace a sebeorganizace

osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností	zdraví, poruchy příjmu potravy • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim • ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty • ochrana před chronickými nepřenosičnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci Hodnota a podpora zdraví • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a	MDV • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
---	--	--

uplatňuje zdravé stravovací návyky	jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
• samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti • autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci • bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi,	OSV • Hodnoty, postoje, praktická etika • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) • manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	
---	--	--

4.19 Tělesná výchova

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu tělesná výchova

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět tělesná výchova je zaměřen na poznávání vlastních tělesných předpokladů a zájmů pro aktivní tělesnou činnost a především na získání kladného vztahu k fyzickým aktivitám a sportu. Tento předmět sleduje vytváření návyků zdravého životního stylu vedoucí k progresivnímu utužování zdraví a zdravého životního stylu vůbec a také dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fair-play přenášené do života. Svým obsahem směřuje k rozvíjení osobních pohybových dovedností i kultivace pohybu a osvojování dovedností organizovat pohybové činnosti. Dalším podstatným záměrem tělesné výchovy je regenerace a kompenzace jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu. Předmět je také zaměřen na rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Vyučovací předmět tělesná výchova úzce souvisí s vyučovacím předmětem přírodopis, také pak s dalšími vyučovacími předměty, jako je výchova ke zdraví, matematika, český jazyk nebo výtvarná výchova a hudební výchova.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Tělesná výchova je realizována v 1. – 9. ročníku jako samostatný předmět. Časová dotace je 2 hodiny v každém ročníku kromě 6. ročníku – zde je navýšena na 3 hodiny týdně. Na druhém stupni je výuka dělena na skupiny chlapců a dívek.

Výuka probíhá s přihlédnutím k dané sportovní aktivitě v tělocvičně školy, sportovní hale, na hřišti fotbalového areálu včetně hřiště s umělým povrchem a atletickým oválem. Dále se výuka realizuje na pronajatém zimním stadionu nebo v plaveckém bazénu.

V úvodu hodiny žáci absolvují nástup a rozevívku. Hlavní část hodiny je věnována vždy dané sportovní aktivitě a na konci vyučování dochází ke zklidnění organismu relaxací. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Ve vyučování jsou využívány různé metody a formy práce s využitím veškerého dostupného náčiní a nářadí.

Součástí vyučovacího předmětu tělesná výchova je základní výuka plavání, která se realizuje v rozsahu 20 vyučovacích hodin ve 2. ročníku a v rozsahu 20 vyučovacích hodin ve 3. ročníku.

Součástí vyučovacího předmětu tělesná výchova je lyžařský kurz, který má charakter ozdravně-pobytové a výchovně-vzdělávací sportovní akce. Tyto jsou připravovány pro celou cílovou skupinu. Lyžařský výchovně vzdělávací kurz je situován do 7. ročníku.

Součástí výuky předmětu tělesná výchova na 1. stupni je kurz plavání. Žákům je také nabízeno bruslení a lyžařský kurz.

Název třídy	Dotace hodin
1. ročník	2
2. ročník	2
3. ročník	2
4. ročník	2
5. ročník	2
6. ročník	3
7. ročník	2
8. ročník	2
9. ročník	2

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- zařazuje do hodin vhodná cvičení a kontroluje přesnost jejich provádění,
- dodává žákům sebedůvěru a motivuje je k dalšímu zlepšení vlastní fyzické zdatnosti,
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vhodně volenými soutěžemi ukazuje možnosti řešení neshod,
- učí žáky zejména v kolektivních hrách řešit problémové situace.

Kompetence komunikativní

Učitel

- dbá na vhodné vyjadřování a mluvní projev zejména při kolektivních hrách,
- vysvětlí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- všímá si ohleduplného a čestného chování a chválí jej,
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci účinně spolupracovat,
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,
- požaduje, aby žáci dodržovali dohodnutou kvalitu a postupy.

Kompetence občanské

Učitel

- objasní a podá příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách,
- podporuje aktivní sportování žáků a jejich vztah k reprezentaci školy, obce,
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a obecných pravidel bezpečnosti,
- vede žáky k vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a nabízí cesty jejich minimalizace.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim, délka a intenzita Příprava organismu - příprava před pohybovou činností - uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, průpravná, kompenzační a relaxační cvičení a jejich praktické využití,	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Hygiena a bezpečnost - bezpečnost při sportování, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání	

	nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
• spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích	Sportovní hry • základy sportovních her • míčové hry a pohybové hry • zásady jednání a chování	
• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Atletika • základy atletiky - rychlý běh, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a koordinace pohybu	
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Gymnastika • základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení Kondiční cvičení • kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Bruslení • základní techniky pohybu na ledě, hry na ledě	

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• spojuje pravidelnou každodenní činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Činnosti ovlivňující zdraví • příprava ke sportovnímu výkonu • správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Hygiena bezpečnost • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	Pohybové hry • netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost	
• spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích	Sportovní hry • základy sportovních her • míčové hry a pohybové hry • organizace při TV • zásady jednání a chování	
• změří základní pohybové výkony a porovná je s	Atletika • základy atletiky - rychlý	

předchozími výsledky	běh, skok do dálky, hod míčkem rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Gymnastika základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení	
adapтуje se na vodní prostředí dodržuje hygienu plavání zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	Plavání - základy plaveckých stylů - posilování a cvičení ve vodě - relaxační cvičení Bruslení - základní techniky pohybu na ledě, hry na ledě	

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	Kondiční cvičení - příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj silových, koordinačních a rychlostních schopností – kruhový provoz	
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu	Činnosti ovlivňující zdraví - cvičení během dne - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	Komunikace v TV základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí	Hygiena a bezpečnost - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	Sportovní hry - základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry - organizace při TV	

	• zásady jednání a chování • manipulace s míčem • herní činnosti jednotlivce • průpravné hry	
• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Atletika • základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Gymnastika • základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti • průpravná cvičení	
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku • zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti • dodržuje hygienu plavání	Plavání • základy plaveckých stylů • posilování a cvičení ve vodě • sebezáchrana a bezpečnost • relaxační cvičení Průpravné úpoly • přetahy a přetlaky Bruslení • základní techniky pohybu na ledě, hry na ledě	

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti	Kondiční cvičení - příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - správné zvedání zátěže - rozvoj silových, vytrvalostních, koordinačních a rychlostních schopností	
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Činnosti ovlivňující zdraví - cvičení během dne - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví	Pohybové hry pohybová tvořivost s využitím náčiní a nářadí, pohybová tvořivost	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Hygiena a bezpečnost bezpečnost při sportování	
jedná v duchu fair-play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	Sportovní hry - základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry - pohybová tvořivost - organizace při TV	

	• zásady jednání a chování	
• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Atletika • základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu	
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Gymnastika • základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti • průpravná cvičení Lyžování • hry na sněhu, základní techniky pohybu na lyžích Bruslení • základní techniky pohybu na ledě, hry na ledě	

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Činnosti podporující pohybové učení - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech Kondiční cvičení - příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj silových, vytrvalostních, koordinačních a rychlostních schopností	
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Činnosti ovlivňující zdraví - cvičení během dne - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - hygiena při TV - zdravotně zaměřené činnosti - význam pohybu pro zdraví	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Pohybové hry pohybová tvořivost s využitím náčiní a náradí, pohybová tvořivost	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného	Hygiena a bezpečnost	

chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• bezpečnost při sportování	
• jedná v duchu fair-play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	Sportovní hry • základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry • pohybová tvořivost • zásady jednání a chování • organizace při TV • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	
• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Atletika • základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	
• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Gymnastika • základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti • průpravná cvičení Lyžování • hry na sněhu, základní techniky pohybu na lyžích Bruslení • základní techniky pohybu na ledě, hry na ledě	

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy, manipulace se zatížením	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky	

možné příčiny	• atletika a její disciplíny • sportovní hry (herní činnosti jednotlivce, utkání podle pravidel žákovské kategorie) • další (i netradiční) pohybové činnosti • kondiční formy cvičení s hodbou	
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich	Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností • historie a současnost sportu • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

prezentaci		
-------------------	--	--

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách - zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy, manipulace se zatížením	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky	

možné příčiny	• atletika a její disciplíny • sportovní hry (herní činnosti jednotlivce, utkání podle pravidel žákovské kategorie) • kondiční formy cvičení s hudbou • lyžování – sjezdové lyžování, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku • turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče,	Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností • historie a současnost sportu • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při	

rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
---	--	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy, manipulace se zatížením	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky	

možné příčiny	• atletika a její disciplíny • sportovní hry (herní činnosti jednotlivce, utkání podle pravidel žákovské kategorie) • další (i netradiční) pohybové činnosti	
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností • historie a současnost sportu • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy, manipulace se zatížením	
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky	

možné příčiny	• atletika a její disciplíny • sportovní hry (herní činnosti jednotlivce, utkání podle pravidel žákovské kategorie) • další (i netradiční) pohybové činnosti	
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností • historie a současnost sportu • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

4.20 Pracovní činnosti

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu pracovní činnosti

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět pracovní činnosti postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vyučovací předmět pracovní činnosti je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy, na 2. stupni také na čtyři tematické okruhy.

Na prvním stupni je rozdělen na tyto okruhy: práce s drobným materiálem, práce montážní a demontážní, pěstitelské práce, příprava pokrmů. Na druhém stupni je rozdělen na tyto okruhy: pěstitelské práce, práce s technickými materiály, příprava pokrmů a svět práce.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Ve všech devíti ročnících je vyučována jedna hodina týdně. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (hotové výrobky, nákresy, video, DVD, nářadí, různé materiály), který je doplňován tématickými diskuzemi, příležitostnými exkurzemi. Výuka probíhá formou frontální výuky, uplatňuje se i skupinová práce žáků. V rámci výuky je žákům nabízena možnost prezentace výrobků na různých výstavkách. Výuka je realizována v učebnách školy, na školním pozemku.

Název třídy	Dotace hodin
1. ročník	1
2. ročník	1
3. ročník	1
4. ročník	1
5. ročník	1
6. ročník	1
7. ročník	1
8. ročník	1
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří zdravě soutěživé prostředí a vhodnou motivací rozvíjí u žáků samostatnost, kooperaci a zájem o předmět,
- nabízí možnost zapojení se do mimoškolních zájmových aktivit,
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost,
- využívá sebekontrolu a sebehodnocení žáků,
- upevňuje sebevědomí žáků zadáváním úkolů přiměřených úrovni jejich individuálních schopností,
- umožňuje žákům prostřednictvím tvořivé činnosti vyjádřit své emoce,
- poskytuje prostor pro prezentaci vlastní tvorby.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vyjádření vlastního názoru a vhodné argumentaci.

Kompetence komunikativní

Učitel

- přizve žáky k hodnocení prací,
- učí žáky hodnotit svou práci i práci ostatních,
- vede žáky k ohleduplnosti a taktu, respektovat, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině, ke kolegiální radě či pomoci,
- učí žáky rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k řešení problémů souvisejících s ochranou životního prostředí,
- podporuje zájem žáků podílet se na výzdobě tříd i chodeb, na úpravě okolí školy.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání znalostí v praxi,
- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků,
- vede žáky k poznání správně splněného úkolu, vede je k sebehodnocení a k hodnocení práce jiných, upřednostňuje asertivní obhajobu práce.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení,

- vede žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

1. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy - osvojuje si základní návyky při práci s drobným materiálem	Práce s drobným materiálem - papír - textil - přírodniny - modelování Lidové zvyky, tradice, řemesla - lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznání na základě přímých ukázek, videa a filmu, návštěvy regionálních muzeí	
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - pracuje podle obrazového návodu, ale i podle vlastní fantazie	Práce montážní a demontážní - seznámení s návodem a předlohami stavebnice - sestavování modelů	
- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné pokojové rostliny	Práce pěstitelské - ošetřování pokojových květin - pokusy a pozorování: ověřování podmínek života rostlin, klíčivost, růst rostlin	
- připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů - jednoduché prostírání - obsluha a zásady slušného chování u stolu	

2. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracuje podle slovního návodu a předlohy • seznamuje se s prvky lidových tradic	Práce s drobným materiálem • papír • textil • přírodniny • modelování Lidové zvyky, tradice, řemesla • lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznání na základě přímých ukázek, videa a filmu, návštěvy regionálních muzeí	
• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • upevňuje si správné pracovní návyky a dovednosti	Práce montážní a demontážní • sestavování modelů podle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic • výrobky z odpadového materiálu	
• provádí pozorování přírody • pečuje o nenáročné pokojové rostliny	Práce pěstitelské • ošetřování pokojových květin • poznávání semen známé zeleniny	
• připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování • provede úpravu stolu pro všední i sváteční stolování	Příprava pokrmů • udržování pořádku a čistoty • jednoduché prostírání - rodinný stůl pro běžné každodenní stolování	

3. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - vytváří různé výrobky z daného materiálu	Práce s drobným materiálem - papír a karton - textil - přírodniny - modelování Lidové zvyky, tradice, řemesla - lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznání na základě přímých ukázek, videa a filmu, návštěvy regionálních muzeí, exkurzí, výstavek ručních prací - výroba vánočních a velikonočních ozdob	
- provádí při práci jednoduchou montáž a demontáž stavebnice - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce montážní a demontážní - sestavování modelů podle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic - práce individuální i skupinové - výrobky z odpadového materiálu	
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje nenáročné pokojové rostliny - volí podle druhů pěstitelských činností správně pomůcky,	Práce pěstitelské - ošetřování pokojových květin - pěstování některých plodin - poznávání semen známé zeleniny - pokusy a pozorování: ověřování podmínek života rostlin	

nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• záznamy o pozorování, růstu a vývoji rostlin • seznamování se s nástroji, náčiním a pomůckami používaných při pěstitelských činnostech	
• orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů • bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů • udržování pořádku a čistoty • pojmenování a seznámení se základními nástroji a pomůckami v kuchyni • vybavení kuchyně • příprava jednoduchého studeného pokrmu	

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Práce s drobným materiálem • papír a karton • textil • přírodniny a drobný materiál • modelování Lidové zvyky, tradice, řemesla • lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznání na základě přímých ukázek, videa, filmu	
• provádí při práci jednoduchou montáž a demontáž stavebnice • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce montážní a demontážní • využívání návodů a předloh pro konstrukci • sestavování modelů podle své fantazie nebo podle předlohy • výrobky z odpadového materiálu	
• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje nenáročnou pokojovou rostlinu • volí podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady	Práce pěstitelské • celoroční ošetřování pokojových rostlin : zalévání, kypření, hnojení, přesazování • rychlení a předpěstování květin	

hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		
• orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů • orientace v základním vybavení kuchyně • bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů • dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování • slavnostní prostírání • příprava jednoduchých pokrmů a nápojů • jednoduché pohoštění	

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Práce s drobným materiálem - papír a karton - textil - přírodniny a drobný materiál - modelování Lidové zvyky, tradice, řemesla - lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznání na základě přímých ukázek, videa a filmu, návštěvy regionálních muzeí, exkurzí, výstavek ručních prací	
- provádí při práci jednoduchou montáž a demontáž stavebnice - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce montážní a demontážní - využívání návodů a předloh pro konstrukci - sestavování modelů podle své fantazie nebo podle předlohy - vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu	
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje nenáročné pokojové rostliny - volí podle druhů pěstitelských činností správně pomůcky,	Práce pěstitelské - celoroční ošetřování pokojových rostlin: zalévání, kypření, hnojení, přesazování - rychlení a předpěstování květin - požadavky pro životní podmínky - druhy léčivých rostlin a	

nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	jejich využití	
• orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů • orientace v základním vybavení kuchyně • bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů • dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování • příprava jednoduchých jídel	

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • zná způsoby zpracování půdy • dodržuje zásady ochrany rostlin a půdy • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování • půda a její zpracování • výživa rostlin • ochrana rostlin a půdy Zelenina • osivo, sadba, výpěstky • podmínky a zásady pěstování • pěstování vybraných druhů zeleniny	
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plast) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce	
• používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Příprava pokrmů Kuchyně • základní vybavení • udržování pořádku a čistoty • bezpečnost a hygiena provozu Příprava pokrmů • úprava pokrmů za studena • základní způsoby tepelné úpravy • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • rozlišuje druhy ovocných rostlin • zná způsoby uskladnění a zpracování ovoce	Pěstitelské práce, chovatelství Ovocné rostliny • druhy ovocných rostlin • způsob pěstování, uskladnění a zpracování Chovatelství • chov zvířat v domácnosti • podmínky chovu, hygiena bezpečnost chovu • kontakt se známými a neznámými zvířaty	
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plast) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce	
• používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc	Příprava pokrmů Potraviny • výběr, nákup a skladování potravin • skupiny potravin • sestavování jídelníčku Příprava pokrmů • úprava pokrmů za studena • základní způsoby tepelné	

při úrazu v kuchyni • rozlišuje skupiny potravin • sestaví vhodný jídelníček	úpravy • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	
---	---	--

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
• volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Pěstitelské práce Okrasné rostliny • základy ošetřování pokojových rostlin • pěstování vybraných okrasných dřevin a květin • květina v exteriéru a interiéru • jednoduchá vazba	
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plast, kompozity) • pracovní pomůcky, náradí a nástroje pro ruční opracování • technické náčrty a výkresy, technické informace, návody • organizace práce, důležité technologické postupy	
• používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce,	Příprava pokrmů • úprava pokrmů za studena • základní způsoby tepelné úpravy • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování • jednoduché prostírání	

poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	• obsluha a chování u stolu • slavnostní stolování v rodině	
• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Svět práce Trh práce • povolání lidí • druhy pracovišť • charakter a druhy pracovních činností • požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní • rovnost příležitostí na trhu práce Volba profesní orientace • základní principy • sebepoznávání • osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav • osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení • informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová téma, přesahy, poznámky
• volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • rozlišuje druhy léčivých rostlin a koření • zná léčivé účinky rostlin	Pěstitelské práce Léčivé rostliny, koření • pěstování vybrané rostliny • rostliny a zdraví člověka • léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté • rostliny jako drogy a jejich zneužívání • alergie	
• řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plast, kompozity) • technické náčrty a výkresy, technické informace, návody • organizace práce, důležité technologické postupy • úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	
• používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni • dodržuje základní	Příprava pokrmů • úprava pokrmů za studena • základní způsoby tepelné úpravy • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování • jednoduché prostírání • obsluha a chování u stolu • slavnostní stolování v rodině	

principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	• zdobné prvky a květiny na stole	
• využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce • rozlišuje druhy organizací • zná nejčastější formy podnikání	Svět práce Možnosti vzdělávání • náplň učebních a studijních oborů • přijímací řízení • informace a poradenské služby Zaměstnání • pracovní příležitosti v obci a regionu • způsoby hledání zaměstnání • psaní životopisu • pohovor u zaměstnavatele • problém nezaměstnanosti • úřady práce • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání • druhy a struktura organizací • nejčastější formy podnikání • drobné a soukromé podnikání	

4.21 Fyzikální praktika

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Fyzikální praktika

Charakteristika volitelného předmětu fyzikální praktika

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Volitelný předmět fyzikální praktika svým obsahem navazuje na předmět fyzika. Předmět je určen žákům 6., 7. a 9. ročníku.

Volitelný předmět fyzikální praktika se zabývá zkoumáním některých fyzikálních zákonitostí. Využívá přitom osobní zkušenosti žáků a snadné experimenty, které se dají realizovat pomocí běžně dostupných pomůcek. Je zaměřen na prohloubení vědomostí z učiva fyziky, a hlavně na praktické využití teoretických znalostí. Důraz je kladen na aktivitu žáků. Výuka je zaměřena především na rozvoj logického myšlení, řešení problémových úloh a získávání praktických dovedností.

V 9. ročníku je rozšířen o geometrické úlohy popisující běžné situace ze života a technické praxe. Předmět vede žáky k přesnosti, pečlivosti a výrazně přispívá k rozvoji prostorové představivosti žáků.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

V 6., 7. a 9. ročníku je vyučována 1 hodina týdně. Výuka je realizována ve třídě i v laboratoři s využitím pomůcek a měřicích přístrojů. Formy a metody práce směřují k tomu, aby si žáci osvojovali všechny potřebné poznatky, dovednosti a požadované kompetence zejména prostřednictvím pokusů, samostatným pozorováním a krátkodobými projekty.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	1
7. ročník	1
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k propojování znalostí z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a pomáhá jim vytvářet si komplexnější pohled na svět,
- vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování, a k tomu, aby získané výsledky porovnávali, kriticky posuzovali a vyvozovali z nich závěry
- vede žáky k práci a porozumění běžně užívaných termínů, obrazových a symbolických materiálů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k samostatnosti při řešení problému, ke zvolení vhodného způsobu řešení a použití logického, matematického a empirického postupu při řešení problémů,
- vede žáky k praktickému ověřování správnosti řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu,
- vede žáky k zapojení se do diskuse, obhajování svého názoru a vhodné argumentaci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k diskusi ve skupině i k debatě celé třídy a k efektivní spolupráci s druhými při řešení daného úkolu.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání znalostí v praxi,
- vede žáky k účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, k jejich využívání při učení,

vede žáky k samostatnému rozhodování které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozlišuje látku a těleso - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou - uvede konkrétní příklad jevů dokazujících, že se částice neustále pohybují	Látky a tělesa - rozdělení látek - vlastnosti látek - difúze	
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Částicová stavba látek - molekula, atom, ionty - krystalická mřížka	
dokáže pokusem a zdůvodní, že je těleso zelektrované	Elektrické vlastnosti látek - elektrování těles - elektrická síla	
ověří existenci magnetického pole	Magnetické vlastnosti látek - feromagnetické látky - magnetická síla - magnetizace látky	
vhodně vybraným měřidlem určí velikost fyzikální veličiny	Fyzikální veličiny a jejich měření - délka - hmotnost - objem - teplota - hustota	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozlišuje různé druhy pohybů - experimentálně určí rychlost pohybu tělesa	Klid a pohyb těles pokusné měření a výpočet rychlosti	
- popíše sílu jako fyzikální veličinu - vysvětlí a prakticky určí polohu těžiště tělesa - rozlišuje některé jednoduché stroje a popíše jejich využití v praxi - experimentálně určí závislost třecí síly na vlastnostech tělesa	Síla - síla a její měření - stabilita tělesa - jednoduché stroje - těžiště tělesa - tření	
- na základě pokusů se snaží pochopit a vysvětlit jevy spojené s optikou - aplikuje vědomosti z fyziky na vysvětlení jevů v přírodě	Optika - optická prostředí - šíření světla - lom a odraz světla - optické přístroje	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rýsuje různé druhy čar a zná jejich užití • využívá základní pravidla rýsování při konstrukcích rovinných útvarů • zdokonaluje se v grafickém projevu v geometrii	Základy rýsování • druhy a užití čar • základní konstrukce rovinných útvarů	
• seznámí se se základy technického kreslení a zobrazování • užívá kóty v jednoduchých případech ve strojírenství	Kótování • zásady kótování • zobrazování a kótování plochých těles • měřítko zobrazení • technické zobrazení jednoduchých součástí ve strojírenství	
• sestrojí průměty hranolu ve volném rovnoběžném promítání • sestrojí řezy daných těles a tělesa složená	Volné rovnoběžné promítání těles • volné rovnoběžné promítání těles • řezy těles a složená tělesa	
• dokáže pokusem a vysvětlí, kdy je těleso zeлектроvané • sestaví jednoduchý i rozvětvený elektrický obvod • objasní vztah mezi elektrickým a magnetickým polem	Elektromagnetické jevy • elektrovaní těles • elektrický obvod • elektrická práce a výkon • měření proudu a napětí • elektromagnetická indukce	
• popíše hydraulické zařízení a jeho využití v praxi • s využitím Archimedova zákona rozhodne, jak se bude chovat těleso ponořené v kapalině	Mechanické vlastnosti kapalin • Pascalův zákon • Archimedův zákon	

4.22 Konverzace v anglickém jazyce

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Konverzace
v anglickém jazyce

Charakteristika volitelného předmětu konverzace v anglickém jazyce

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Volitelný předmět konverzace v anglickém jazyce si mohou vybrat žáci 5. - 9. ročníku. Jeho obsahem je rozvoj komunikačních dovedností a slovní zásoby, čtení a poslech s porozuměním, samostatný písemný a ústní projev. K výuce jsou využívány autentické texty, audionahrávky, popř. video/DVD nahrávky, překladové slovníky, žáci mají možnost využít i počítače.

Náplň se liší podle jazykové úrovně žáků. V 5. a 6. ročníku je seminář zaměřen na komunikaci a procvičování slovní zásoby hravou formou (hry, soutěže, modelové situace, zpěv, práce s anglickými časopisy). Žáci pracují i s jednoduchými texty, překladovými slovníky a poslechem. Je kladen důraz na správnou výslovnost.

V 7., 8. a 9. ročníku již žáci pracují se složitějšími texty a poslechy včetně příslušné slovní zásoby a probírají tematické okruhy využitelné v praxi při pobytu v cizině. Opět je kladen důraz na správnou výslovnost.

Vyučovací předmět konverzace v anglickém jazyce je úzce propojen s předmětem anglický jazyk, žáci čerpají ze svých dosavadních poznatků.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Výuka probíhá v 5. – 9. ročníku jedna vyučovací hodinu týdně, a to ve třídách, specializované jazykové učebně vybavené audiotechnikou, nebo počítačové učebně s interaktivní tabulí.

Název třídy	Dotace hodin
5.ročník	1
6.ročník	1
7.ročník	1
8.ročník	1
9.ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k používání různých informačních zdrojů, a tak rozvíjí schopnosti žáků pracovat s různými druhy informací a ty pak na základě jejich pochopení efektivně využívat v procesu učení,
- klade důraz na porozumění textu,
- vede žáky k práci s běžně užívanými termíny,
- vhodnou motivací rozvíjí u žáků zájem o předmět,
- podporuje zapojení žáků do soutěží a olympiád,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech, schopnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků,
- upevňuje sebevědomí žáků zadáváním úkolů přiměřených úrovni jejich individuálních schopností.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje samostatnost a tvořivost,

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje kultivovaný a spisovný projev,
- vede žáky k porozumění různým druhům záznamů mluveného nebo psaného slova, obrazovým materiálům,
- nabízí žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními,
- začleňuje prvky kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině, ke kolegiální radě či pomoci.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení a respektování rozlišných kultur, duchovních hodnot a tradic.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky využívat svých dovedností v běžné praxi a zdůrazňuje nutnost osvojení si teoretických znalostí.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k běžnému používání digitálních zařízení a využívání jich při učení,
- učí je získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,

- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah,
- vede žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci a zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce,
- učí žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi,
- vede žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

5. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci • používá dvojazyčný slovník • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci • reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu • dokáže vést jednoduchý rozhovor na dané téma s využitím probrané slovní zásoby v rozsahu přiměřeném svým schopnostem • napíše jednoduché texty týkající se probíraných témat	• anglická abeceda a hláskování • barvy a čísla • oblečení • Vánoce, vánoční pohled • seznamování • představení se a sdělení osobních údajů • dny v týdnu, měsíce, roční období • poslech, překlad a zpěv přiměřeně náročných anglických písní • pohádky, krátké příběhy a texty	

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu • používá dvojjazyčný slovník • dokáže vést jednoduchý rozhovor nebo pohovořit na dané téma s využitím probrané slovní zásoby v rozsahu přiměřeném svým schopnostem • napíše jednoduché texty týkající se probíraných témat	• pozdravy, loučení, představování se • rodina • popis místností a jejich vybavení • anglicky hovořící země, jejich svátky a tradice • koníčky • sport • pohled z dovolené či výletu • zajímavá turistická místa v ČR • poslech, překlad a zpěv přiměřeně náročných anglických písní	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu • používá dvojjazyčný slovník • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace • dokáže vést jednoduchý rozhovor nebo pohovořit na dané téma s využitím probrané slovní zásoby v rozsahu přiměřeném svým schopnostem • napíše jednoduché texty týkající se probíraných témat	• denní program • lidské tělo • zvířata, domácí mazlíčci • dopravní prostředky a cestování • koníčky, sport a hry • svátky v anglicky hovořících zemích • zajímavá turistická místa v USA • poslech, překlad a zpěv přiměřeně náročných anglických písní	

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu • používá dvojjazyčný slovník • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace • jednoduchým způsobem se domluví v běžných situacích • dokáže vést rozhovor nebo pohovořit na dané téma s využitím probrané slovní zásoby v rozsahu přiměřeném svým schopnostem • napíše texty týkající se probíraných témat	• názvy států, národů a řečí • volný čas • móda • olympijské hry • oslavy Vánoc v České republice a v anglicky hovořících zemích • zajímavá turistická místa ve Velké Británii • jídlo a stravovací návyky • poslech, překlad a zpěv přiměřeně náročných anglických písní • filmové muzikály • oblíbený film, kniha	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu • používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace • jednoduchým způsobem se domluví v běžných situacích • dokáže vést rozhovor nebo pohovořit na dané téma s využitím probrané slovní zásoby v rozsahu přiměřeném svým schopnostem • napíše texty týkající se probíraných témat	• na návštěvě • v hotelu, v restauraci • cestování, dotazování na cestu • povolání • psaní formální žádosti • volný čas a zábava • u lékaře • poslech, překlad a zpěv přiměřeně náročných anglických písní • filmové muzikály	

4.23 Literární seminář

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Literární seminář

Charakteristika volitelného předmětu literární seminář

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vzdělávání ve volitelném vyučovacím předmětu literární seminář je zaměřeno na komplexní rozšiřování a prohlubování vyučovacího předmětu český jazyk a literatura. Klade důraz na četbu, porozumění a interpretaci textu. Je zaměřen na vytváření a rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět literární seminář si mohou vybrat žáci 7. ročníku a v učebním plánu je vymezen jednou hodinou týdně.

Název třídy	Dotace hodin
7. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a interpretaci informací,
- vede žáky k užívání správné terminologie, k logickému uvažování a výstižnému vyjádření svých myšlenek, zohledňuje rozdíly v pracovním tempu a schopnostech jednotlivých žáků,
- vede žáky k využívání literatury a textů získaných prostřednictvím internetu.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- učí žáky pracovat s texty a interpretovat je,
- vede žáky k výstižné argumentaci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- vede je k dodržování stanovených pracovních pravidel.

Kompetence občanské

Učitel

- motivuje žáky k průzkumu názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních,
- vede k zájmu o kulturní dědictví.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi,
- rozebírá se žáky vhodné literární texty a podporuje žáky při tvorbě vlastních literárních textů,
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
dokáže pracovat s literárními příručkami, encyklopediemi, s internetem	Literární příručky - Labyrint české a světové literatury - Slovník spisovatelů - přehledy spisovatelů - literární texty	
- porozumí textům, rozebírá je - recituje, zvládá dramatizaci jednoduchého textu - vyjádří své pocity z přečteného textu - volně reprodukuje text - tvoří vlastní literární text	Literární texty - umělecké ukázky známých spisovatelů českých i světových - filmové zpracování díla podle literární předlohy	
- vyhledává informace z různých zdrojů - tvoří vlastní „učebnici“	Medailonky spisovatelů životopisy českých i světových autorů	
- vyhledává a prezentuje zajímavosti z publicistiky včetně internetu - sleduje dokumenty, získává informace	Literární aktuality - literární přílohy deníků a časopisů - internetové zdroje - dokumentární film - hraný film	
- prezentuje vlastní texty - posuzuje kvalitu textů spolužáků	Čtení vlastní tvorby vlastní tvorba dle zadání	

4.24 Osobnostní a sociální výchova

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Osobnostní a sociální
výchova

Charakteristika volitelného předmětu osobnostní a sociální výchova

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Předmět osobnostní a sociální výchova navazuje na výchovné a vzdělávací cíle předmětu vlastivěda. Tyto cíle jsou rozšiřovány v tematických okruzích dětská práva, dopravní výchova a finanční gramotnost.

Základní náplní jsou praktické činnosti vedoucí k porozumění vlastní identity každým konkrétním žákem, k porozumění druhým lidem, k vytvoření dobrých mezilidských vztahů ve skupině, třídě i mimo ně, ke kvalitní spolupráci a komunikaci s druhými, k aktivnímu řešení problémů v osobní i sociální rovině, k osvojení principu duševní hygieny, k vytváření nezraňujících postojů k sobě i druhým, k vytváření demokratických, tolerantních postojů, k uvědomování a praktikování mravních norem v různých způsobech lidského chování.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Osobnostní a sociální výchova je volitelným vyučovacím předmětem pro žáky čtvrté třídy s časovou dotací jedné hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídě. V hodinách žáci pracují individuálně i v rámci celého kolektivu, také ve dvojicích a menších skupinách.

Název třídy	Dotace hodin
4. ročník	1

C)VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k práci s běžně užívanými termíny a symboly a k jejich uplatňování v diskusích,
- upevňuje sebevědomí žáků zadáváním úkolů přiměřených úrovni jejich individuálních schopností.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákům modelové situace z každodenního života a vybízí je k analýze situace, pojmenování problému, hledání řešení, k obhajobě zvoleného postupu a kontrole výsledku,
- podporuje samostatnost a tvořivost,
- vede žáky k vyjádření vlastního názoru a vhodné argumentaci,
- vede žáky k uvědomění si zodpovědnosti za své rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje u žáků schopnost formulovat své názory a tolerantně přistupovat k názorům druhých,
- rozvíjí schopnost žáků prezentovat společné stanovisko,
- vede žáky k ohleduplnosti a taktu, respektovat , že každý člověk je různě chápavý a zručný,
- vede žáky ke spolupráci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- seznamuje žáky s uměním vést dialog a respektovat názory druhých,
- vede žáky ke spolupráci ve skupině, ke kolegiální radě či pomoci,

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení a respektování rozlišných kultur, duchovních hodnot a tradic,
- vede žáky adekvátně k věku ke sledování aktuálního dění v zemi v kontextu Evropa a svět,
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie, šikany a nacionalismu.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky využívat svých dovedností v běžné praxi a zdůrazňuje nutnost osvojení si teoretických znalostí,
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

4. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci(městě) - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva a principy - žák si vytváří pozitivní vztah k druhým a pěstuje dobré mezilidské vztahy - poznává členy skupiny a jejich zvláštnosti a odlišnosti - získává dovednosti kvalitní komunikace - utváří si a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci - žák získává sociální dovednosti pro řešení složitých situací - uvědomuje si hodnotu různosti lidí - uvědomuje si mravní rozměry různých způsobů lidského chování a sám jedná dle svých morálních zásad	Lidská práva a práva dítěte - svět je veliká skládáčka složená z mnoha dílů, ty i já jsme její součástí - máš právo učit se a vzdělávat, nikdo ti nesmí bránit chodit do školy - máš právo na život v bezpečí - máš právo na život, nikdo tě nesmí ohrožovat - máš právo na svou vlast, na své státní občanství - máš právo mluvit jazykem svých rodičů - máš právo na pomoc v nemoci a na ochranu zdraví - máš právo na svůj volný čas - nezáleží, zda jsi černý nebo bílý, všichni jsou stejně důležití - máš právo na domov, na svůj životní prostor - máš právo na dostatek zdravé stravy, na život bez hladu - máš svá práva, ale i své povinnosti - máš právo na své jméno - máš právo žít se svými rodiči, žít v rodině - nikdo ti nesmí ubližovat, nikdo tě nesmí tělesně ani duševně týrat - máš právo na svůj názor	
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných	Finanční gramotnost vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné,	

situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
• žák se orientuje v pravidlech silničního provozu • žák rozpozná základní dopravní značky a zná jejich význam • žák je seznámen s povinným vybavením jízdního kola • žák je seznámen s poskytováním první pomoci	Dopravní výchova • pravidla silničního provozu • dopravní značky • výbava jízdního kola • základy první pomoci • průkaz cyklisty (testy, jízdy)	

4.25 Přírodovědná praktika

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Přírodovědná praktika

Charakteristika volitelného předmětu přírodovědná praktika

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět přírodovědná praktika navazuje svým obsahem na předmět přírodopis na 2. stupni ZŠ. Praktickou formou rozšiřuje učivo přírodopisu v jednotlivých ročnících.

Předmět přírodopisná praktika klade důraz na uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, na rozvoj pozorovacích a experimentálních dovedností (práce s laboratorním vybavením a přístroji, zhotovování preparátů, pozorování přírodnin...), na schopnost vyhledávat, třídit a prezentovat informace, propojovat jednotlivé závěry svého pozorování do širšího celku. Také se snaží o to, aby žáci pochopili objektivní platnost základních přírodních zákonitostí a dynamických souvislostí od méně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek.

Předmět přírodovědná praktika je úzce spjat s ostatními předměty, zejména s přírodopisem a zeměpisem.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Ve všech ročnících je vyučována jedna hodina týdně. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (přírodopisné obrazy, atlasy, PC, video, DVD), který je doplňován tematickými diskuzemi, referáty žáků, příležitostnými exkurzemi, vycházkami do okolí školy.

Výuka probíhá formou frontální výuky, uplatňuje se i skupinová a samostatná práce žáků. V rámci výuky přírodovědných praktik je žákům nabízena účast v soutěžích.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená pomůckami a didaktickou technikou.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	1
7. ročník	1
8. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyhledávali a třídili informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívali v procesu učení,
- vede žáky k používání vhodné literatury a dalších zdrojů informací a ke kritickému hodnocení pramenů,
- vede žáky k propojování znalostí z různých vzdělávacích oblastí do širších celků a pomáhá jim vytvářet si komplexnější pohled na svět,
- vede žáky k samostatnosti při zpracování výpisků, vede je k zpracovávání referátů a prezentací.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému,
- vede žáky k samostatnosti při řešení problému,
- na příkladech je vede k vyhodnocování odlišných a shodných znaků, které mají vést k hledání konečného řešení problému.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti,
- vede žáky k užívání komunikačních a informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci s okolním světem,
- vede žáky k ověřování pravdivosti informací, k porovnávání jejich zdrojů,
- řídí diskusi tak, aby žáci dobře formulovali otázky i své názory.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině,
- požívá zpětnou vazbu pro opakování a částečně i pro vyvozování nového učiva,
- vytvoří pravidla pro práci v týmu a klade důraz na jejich dodržování.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení základní ekologické souvislosti a environmentálních problémů,
- vede žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu, k možnosti poskytnutí účinné pomoci podle svých možností a k zodpovědnému chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání znalostí v praxi,
- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků,
- vede žáky k dodržování pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k získávání, vyhledávání a kritickému hodnocení digitálních informací a jejich adekvátní prezentaci pomocí vhodně zvolených prostředků,
- vede žáky k vlastnímu samostatnému rozhodování o adekvátní volbě digitálních zařízení při řešení problému.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech • rozvíjí porozumění zařazení a úlohy člověka v přírodě • dodržuje zásady bezpečné práce v laboratoři • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Základy ekologie • potravní vztahy • podmínky života • vliv člověka na okolí Práce s laboratorními přístroji a pomůckami • práce s laboratorní technikou • zhotovování jednoduchých preparátů	
• rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny vybraných organismů • zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • vysvětlí význam vybraných organismů v přírodě i pro člověka • odvodí na základě pozorování základní projevy chování vybraných organismů • aplikuje praktické metody poznávání přírody	Poznávání organismů • poznávání, určování a zařazování, charakteristika a význam vybraných zástupců • projevy chování Praktické poznávání přírody • praktické poznávání přírody	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- vysvětlí význam daných ekosystémů - rozlišuje a poznává druhové složení daných ekosystémů - uvádí příklady způsobu hospodaření člověka v daných ekosystémech	Ekosystémy - les - pole - vodní zdroje - lidská sídla	
- pozoruje a popisuje jednotlivé skupiny vybraných organismů - rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny vybraných organismů - zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - vysvětlí význam vybraných organismů v přírodě i pro člověka - odvodí na základě pozorování základní projevy chování vybraných organismů - aplikuje praktické metody poznávání přírody	Poznávání organismů - poznávání, určování a zařazování, charakteristika a význam vybraných zástupců - projevy chování Praktické poznávání přírody - praktické poznávání přírody	

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla • popíše základní stavbu lidského těla a její odchylky v důsledku špatného životního stylu • na praktických modelech popíše a vysvětlí jednotlivé funkce orgánových soustav	Biologie člověka • stavba lidského těla • základy první pomoci - příčiny, příznaky, praktické postupy a zásady při závažných poranění a život ohrožující stavy	
• chápe význam jednotlivých sfér pro život • uvádí příklady jejich ohrožování a ochrany • navrhuje možnosti jejich obnovy • uvádí příklady a funkce ekosystémů a jejich ohrožování	Ochrana přírody a životního prostředí	
• rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny vybraných rostlin a živočichů • zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • vysvětlí význam vybraných rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka • aplikuje praktické metody poznávání přírody	Poznávání rostlin a živočichů • poznávání, určování a zařazování, charakteristika a význam vybraných zástupců rostlin a živočichů Praktické poznávání přírody • praktické poznávání přírody • biologická kresba	

4.26 Seminář z českého jazyka

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Seminář z českého
jazyka

Charakteristika volitelného předmětu seminář z českého jazyka

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vzdělávání ve volitelném vyučovacím předmětu seminář z českého jazyka je zaměřeno na komplexní rozšiřování a prohlubování vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura. Klade důraz na přípravu žáků k přijímacím zkouškám na střední školy. Umožňuje slabším žákům upevnit si základní učivo.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět seminář z českého jazyka si mohou vybrat žáci 9. ročníku a v učebním plánu je vymezen jednou hodinou týdně.

Název třídy	Dotace hodin
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací,
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků,
- vede žáky k logickému uvažování a výstižnému vyjádření svých myšlenek.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů,
- vede žáky k plánování postupů, k uvážlivému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- vede je k výstižné argumentaci.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- vede je k dodržování stanovených pracovních pravidel.

Kompetence občanské

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, k využívání znalostí v běžné praxi.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami - dokáže vyhledat zadaná slova, rozumí uvedeným informacím u hesel	Jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu - Slovník spisovného jazyka českého - Stručná mluvnice - Slovník cizích slov	
ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické	Pravopis prohlubování pravopisných pravidel	
- ovládá základy tvarosloví - odlišuje ohebné a neohebné slovní druhy - orientuje se v mluvnických kategoriích - rozliší různé pravopisné jevy v tvarosloví	Tvarosloví - ohebné slovní druhy - neohebné slovní druhy	
- ovládá základy skladby - odliší větu jednočlennou od souvětí - vysvětlí podstatu souvětí podřadného a souřadného - vysvětlí interpunkci	Skladba - věta jednoduchá - souvětí - souvětí podřadné - souvětí souřadné	
porozumí textům, rozebírá je	Literární texty umělecké ukázky různých autorů	
využívá znalostí při jazykovém rozboru	Testy - Scio testy - Kalibro testy - Cermat testy - testy k přijímacím zkouškám z různých nakladatelství	

4.27 Seminář z matematiky

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Seminář z matematiky

Charakteristika volitelného předmětu seminář z matematiky

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vzdělávání ve volitelném vyučovacím předmětu seminář z matematiky je zaměřeno na komplexní rozšiřování a prohlubování vyučovacího předmětu Matematika. Klade důraz na přípravu žáků k přijímacím zkouškám na střední školy. Umožňuje slabším žákům upevnit si základní učivo.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět seminář z matematiky si mohou vybrat žáci 9. ročníku a v učebním plánu je vymezen jednou hodinou týdně.

Název třídy	Dotace hodin
9. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k osvojování obecně užívaných matematických termínů, znaků a symbolů,
- vede žáky k efektivnímu využívání získaných informací,
- vede žáky k využívání prostředků výpočetní techniky,
- vede žáky k řešení úloh z praxe, které ilustrují smysl osvojovaných mat. postupů pro běžný život.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k nalezení problému, zvolení postupu, jeho řešení a závěrečné vyhodnocení,
- vede žáky k rozboru a obhajobě vlastního postupu řešení,
- vede žáky k aplikaci osvědčených postupů při řešení typových úloh,
- vede žáky ke kontrole výsledku řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulaci svých myšlenek a názorů v písemné i mluvené formě v logickém sledu,
- vede žáky k argumentaci využívající mimo jiné i nákresů, grafů a tabulek,
- vede žáky k užívání komunikačních a informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k využívání skupinové práce, která umožňuje rozdělení úkolů, ale vyžaduje schopnost komunikace, odpovědnost i uvědomělost,
- vede žáky k podílení se na vytváření pravidel práce ve skupině a schopnosti přijímat různé role v rámci skupiny,
- vede žáky k plnění úkolů přiměřených k úrovni jejich individuálních schopností, při nichž podněcují svou zvědavost, tvořivost a sebevědomí.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k rozvíjení zodpovědného vztahu k životnímu prostředí i jeho ochraně,
- vede žáky ke snaze ohodnotit a ocenit výsledky práce své i ostatních spolužáků,
- vede žáky k dodržování pravidel společenského chování.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k rozvíjení svých grafických schopností při řešení geometrických úloh,
- vede žáky k zjištění potřebnosti teoretických znalostí pro řešení praktických problémů,
- vede žáky k seznámení s možnostmi využití získaných dovedností při dalším vzdělávání a vlastním profesním zaměření.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic - řeší aplikační úlohy na procenta	Číslo a proměnná - operace s čísly - operace s algebraickými výrazy - lineární rovnice - slovní úlohy - procenta	
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat	Závislosti, vztahy a práce s daty - práce s daty v tabulce - práce s daty v grafu - převody jednotek	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Geometrie v rovině a prostoru - konstrukční úlohy - geometrické výpočty	
využívá znalostí při řešení testových úloh	Testy testy k přijímacím zkouškám z různých nakladatelství	

4.28 Společenskovědní seminář

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Společenskovědní
seminář

Charakteristika volitelného předmětu společenskovední seminář

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Volitelný vyučovací předmět společenskovední seminář svým obsahem navazuje na předmět vlastivěda na 1. stupni ZŠ a OV, Z, PŘ, D na 2. stupni ZŠ. Tento volitelný předmět také úzce souvisí s JČ, VV, HV.

Vyučovací předmět se zaměřuje na formování a utváření postojů důležitých pro život ve společnosti. Vzdělávání směřuje k sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Důležitou součástí vyučovacího předmětu je výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti pohlaví, k úctě a ochraně člověka, občana, ale i uměleckých a kulturních hodnot. Cílem je uvědomění si vlastní identity a neopakovatelnosti.

Obsah předmětu společenskovedního semináře se promítá i do jiných vyučovacích předmětů a do celého života školy a má přímou vazbu zejména na společenskovední část vyučovacího předmětu zeměpis.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Volitelný předmět je vyučován v 8. ročníku hodinu týdně. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (mapy, video, DVD, interaktivní tabule), který je doplněn diskuzemi, referáty, příležitostnými exkurzemi.

Výuka probíhá formou frontální výuky, uplatňuje se i skupinová práce, testy a soutěže. Během výuky jsou realizovány projekty.

Název třídy	Dotace hodin
8. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k třídění informací o probíraných tématech,
- učí žáky efektivně získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákům při řešení společenských problémů paralely v historii,
- učí posuzovat problémy z nejrůznějších společenských aspektů,
- vede žáky k prezentaci výsledků vlastní práce.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím,
- vede žáky k souvislému a výstižnému formulování svých názorů,
- osvojuje u žáků postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a učí je tvořivě je využívat jako nástroje poznání.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k chápání významu týmové práce a postavení samostatné práce.

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky s naší kulturní tradicí a historií,
- vede žáky k nacházení nenásilné cesty k řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci,
- poukazuje na chápání a cíle podnikání, na jeho riziko.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
• poznává obecné morální zákony a dodržuje je • při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Etika • morálka • etika sdělovacích prostředků • etické problémy současnosti Společenské chování • zásady komunikace	
• respektuje názor druhých • uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka • seznámí se s významnými světovými náboženstvími, církvemi • pochopí význam náboženské tolerance, náboženské svobody	Náboženství a filozofie • hlavní náboženské a myšlenkové směry • náboženství v životě člověka • judaismus • křesťanství • islám • hinduismus • buddhismus • náboženské sekty	
• žák chrání a oceňuje naše kulturní tradice • aktivně se zapojuje do kulturního dění • respektuje společenské dění • respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, chování	Kultura • odlišnost kultur • masová kultura • divadlo	

4.29 Zeměpisný seminář

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Zeměpisný seminář

Charakteristika volitelného předmětu zeměpisný seminář

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět zeměpisný seminář úzce souvisí svým obsahem s předmětem zeměpis na 2. stupni ZŠ.

Vyučovací předmět zeměpisný seminář rozvíjí již nabyté vědomosti a praktické dovednosti 1. stupně, a to formou vztahu s příbuznými předměty – fyzikou, přírodopisem, přírodovědou, vlastivědou atd.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Předmět zeměpisný seminář se vyučuje jako volitelný předmět v 6. ročníku v časové dotaci jedna hodina týdně.

Součástí vyučování je nejen vyučovací hodina s výkladem a ukázkami (video, DVD), ale i terénní vycházky, cvičení, projekty atd., je využívána digitální technika.

Výuka probíhá formou frontální výuky, uplatňuje se i skupinová práce žáků a jiné metody výuky.

Název třídy	Dotace hodin
6. ročník	1

C) VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyhledávali a třídili informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívali v procesu učení,
- vede žáky k používání vhodné literatury a dalších zdrojů informací a ke kritickému hodnocení pramenů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému,
- vede žáky k samostatnosti při řešení problému,
- nabádá žáky k využívání získaných vědomostí při objevování různých variant řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti,
- vede žáky k užívání komunikačních a informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci s okolním světem,
- vede žáky ke vhodné argumentaci při diskuzi a obhajování svých názorů,
- řídí diskuzi tak, aby žáci dobře formulovali otázky i své názory.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině,
- vytvoří pravidla pro práci v týmu a klade důraz na jejich dodržování.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví,
- vede žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a aktivnímu zapojování do kulturního dění.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností a závazků,
- vede žáky k využívání znalostí v praxi,
- zadáváním úkolů a vyžadováním jejich plnění vede žáky k vytvoření základních pracovních návyků.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k úspěšnému ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb s cílem posílení schopností žáků využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti,

- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- vede žáky ke kritickému posuzování, získávání a vyhledávání dat, jejich spravování a sdílení.

D) OBSAH PŘEDMĚTU

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických zdrojů, grafů, diagramů, statistik	Zdroje informací	
- používá základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - ovládá základy praktické topografie - ovládá zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Praktický zeměpis - mapa a základy kartografie - tvorba diagramu, kartodiagramu, kartogramu - práce s mapou (měření vzdáleností, orientace podle zeměpisné sítě) - terénní cvičení - zásady pobytu v přírodě - práce s jízdním řádem	
vymezí a lokalizuje podrobně místní region z hlediska přírodních, hospodářských a kulturních poměrů	Místní oblast a její postavení v ČR - zdroje informací - přírodní podmínky - socioekonomické podmínky	
- zhodnotí předpoklady a podmínky existence cestovního ruchu ve světě i v České republice - srovnává zásady vytváření místních a zahraničních zájezdů	Zeměpis cestovního ruchu - všeobecné podmínky cestovního ruchu - atraktivita turistických oblastí - plánujeme výlet - plánujeme zahraniční zájezd - cestovní kanceláře	
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství - vyhodnocuje většinu geografických údajů a	Lidé a jejich činnost na Zemi - lidé obývají Zemi - světové hospodářství	

informací z dostupných kartografických materiálů a zdrojů (různé druhy map, kartogramy, kartodiagramy, anamorfózní mapy, média)	(zemědělská výroba, průmyslová výroba) • doprava (železniční, silniční, vodní, letecká, potrubní, městská, spoje) • služby lidem • lidé jsou součástí přírody	
---	--	--

4.30 Český jazyk pro cizince

Učební osnovy

**Základní škola a Mateřská
škola Petrovice u Karviné,
příspěvková organizace**

IZO 102168326

ŠVP

Český jazyk pro cizince

Charakteristika předmětu český jazyk pro cizince

A) OBSAH PŘEDMĚTU

Český jazyk pro cizince je zařazen do školního vzdělávacího programu jako podpůrné opatření pro žáky cizince. Umožňuje žákům osvojit si základy komunikace v českém jazyce, přispívá k rozšíření jejich jazykového vzdělání, a tím i k jejich celkovému intelektuálnímu a sociálnímu rozvoji.

Obsahem výuky je rozvíjení řečových dovedností, které se realizují na základě osvojení přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, a to v běžných situacích i tematických okruzích blízkých zájmům a věku žáka.

Při výuce předmětu je kladen důraz především porozumění, správné vyslovování a čtení jednoduchých textů a zapojení do jednoduché konverzace prostřednictvím běžných výrazů.

B) ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Výuka českého jazyka pro cizince je zařazována na doporučení školského poradenského zařízení, zpravidla na jeden kalendářní rok pro konkrétního žáka.

Výuka probíhá s jedním žákem, nebo se skupinou žáků. Při výuce jsou uplatňována průřezová témata *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova*.

C)VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací a užívání příruček a slovníků
- vede k používání vhodných a obecně známých termínů
- vytváří motivující prostředí
- individuálním přístupem dává každému žákovi šanci prožít úspěch
- vhodnou motivací (možností se dorozumět v Evropě) vytváří pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ve vhodných oblastech používá netradiční a problémové úlohy
- učí žáky hledat nutné informace vhodné k řešení problému z různých zdrojů
- vede k tomu, aby se nenechal zviklat nezdarem
- podporuje sledování svých zlepšení a kritické hodnocení svých výsledků

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky formulovat své myšlenky a názory, vyjadřovat se v logickém sledu, výstižně a kultivovaně jak v ústním tak i v písemném projevu
- vede k naslouchání promluvám jiných, porozumění a vhodné reakci
- předkládá přiměřenou slovní zásobu a dbá na její rozšiřování
- učí porozumění různým typům textů, jejich využití
- umožňuje využití získaných komunikativních dovedností k vytváření mezilidských vztahů
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- používá skupinovou práci a práci ve dvojicích, jejím prostřednictvím vedeme žáky k účinné spolupráci a vzájemné pomoci při učení
- vede žáky k vytváření dobrých vztahů mezi sebou i mezi třídami
- umožňuje přispívat k diskusi v malé skupině

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky dodržovat stanovená pravidla chování a plnit své povinnosti
- předkládá žákům možnosti využití cizího jazyka v běžném životě
- pomáhá respektovat tradice a kulturu vlastní i jiného národa
- vede k respektování přesvědčení druhého

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využití znalostí pro svůj další rozvoj

- učí, aby získané znalosti a schopnosti žáci uplatnili při své přípravě na budoucnost a rozhodování o dalším profesním zaměření

D) OBSAH PŘEDMĚTU

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, poznámky
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - říká abecedu a hláskuje slova	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - pozdraví a rozloučí se - představí sebe, členy své rodiny sdělí základní údaje o sobě - zeptá se na jméno, bydliště a telefonní číslo - vyplní jednoduchý formulář	Slovní zásoba - adresa - omluva - žádost	

• omluví svou nepřítomnost, zapomínání • napíše jednoduchou pozvánku • sestaví jednoduchou žádost • napíše jednoduchý e-mail o sobě		
• rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samostatného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • počítá od 0 do 20 • zjistí telefonní číslo • vyjmenuje dny v týdnu, měsíce v roce • napíše několik informací na sobě • popíše rodinnou fotografii • získá základní informace o rodinných příslušnících • zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho tam zůstane • jednoduše popíše kamarády a jiné osoby • vyjádří, co rád dělá	Tematické okruhy • domov, bydlení • rodina • škola • lidské tělo • volný čas • jídlo a pití • nakupování • barvy • zvířata • cestování • české reálie (zeměpis ČR, • památky, slavné osobnosti, • svátky, zvyky)	

• řekne, co má nebo nemá rád • pojmenuje předměty, školní potřeby • hovoří o svých koníčcích • popíše koníčky svých kamarádů • vyjmenuje některé evropské státy		
• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • postupně rozšiřuje svou slovní zásobu • používá základní matematické úkony • orientuje se v základních časových údajích • užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým • okruhům • porozumí krátkému textu • vypráví krátký příběh podle obrázků	Slovní zásoba • osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem	
• napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře	Mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojovaného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	

5 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci a zákonní zástupci žáků byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm.
4. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.
5. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.
6. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
7. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
8. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele,
 - b) důtku třídního učitele,
 - c) důtku ředitele školy.
9. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
10. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
11. Udělení pochvaly a jiného ocenění ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
12. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
13. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
14. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději

do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

15. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.
16. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.
17. Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbořem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál
5. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

Stupně hodnocení prospěchu a chování

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

- 2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

- 3. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

- 4. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 až 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 až 3.

- 5. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a).

- 6. Žák je hodnocen stupněm

a) *prospěl(a)* s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

- b) *prospěl(a)*, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) *neprospěl(a)*, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) *nehodnocen(a)*, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

7. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň I (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti, praktika a domácí nauky. Při klasifikaci v uvedených předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,

- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky.

Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně suroviny, materiály a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti podpůrných opatření a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje speciální vzdělávací potřeba žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané v doporučení ŠPZ. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých je maximálně využit žákův potenciál (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací...).
6. Podle stupně podpůrných opatření a doporučení ŠPZ využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.
5. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
6. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení

- písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do elektronické žákovské knížky.
7. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
 8. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
 9. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
 10. Vyučující zajistí zapsání známek také do systému Bakaláři a dbá o jejich úplnost. Do systému Bakaláři jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
 11. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.
 12. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.
 13. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
 14. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
 15. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
 16. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, na které jsou rodiče zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
 17. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
 18. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.
 19. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
 - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
20. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření a doporučením ŠPZ, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.